

Mvù Pôl dé toò jògò mé bò Yeésò bò ké Korênt

Bèh bieê

¹ Né mè Pôl, mé Càn lé naâ mé kàgà-ndòn seèn balé weh, te mè ña mbòn tebê Yeésò *Kristò. Bèh mbeí beèh Sostèn nyagá né kóó,

² béh nyagá njií né mé bòn biì, bò Càn bò ké Korênt. Càn bí yilá kwaá né beè seèn, te bí ña bò nùàr seèn mé yilí Yeésò Kristò. Mé bò nuaré déi mene, bó né mene he, mo bó né yilí Fehtoò beèh Yeésò Kristò dua, Càn né bó ménâ yilá ndò. À né Fehtoò bòn faá à né Fehtoò beèh nò.

³ Càn Tele beèh bô Fehtoò beèh Yeésò Kristò a, kúlú bí, bó haá bí dolê.

*Bagaà mé bò nùàr né beè *Kristò kwa*

⁴ Mè né Càn felè biì cu doón vra. Lòu sam, bí né lom mé fùgò seèn beè Yeésò Kristò kuú den.

⁵ Né bòn; sòn cèn mé bí bò Kristò né coór bilí hèn boó né kóó, te bí nde ye mé gà fùgò hihiné beè Càn kuú. Tétég bí kò gi aá ceér gècèn kèn, bí né gi gècèn sâ tueé kóó ndò.

⁶ Né môn, cu mé béh lé tueé naâ ngòr Càn ké lètenè biì, bí lé naá gi temé teèn noón kwaá njií,

⁷ bí né Yeésò Kristò Fehtoò beèh kela den, ye cieé déi à nde cuú né ñené yuo kelâ. Yeé baá

ménâ, lo dé kàn mé Càn haá yeé bò nùàr seèn doô bí sám cú ndo.

⁸ Bú Yeésò Kristò nùà njèh nyeén nyegé nde né bí kóó, te bí taré wa loú mé à nde né ju teèn tená ñagá, te nuaré déi bí bò nyi cú.

⁹ Càn né Càn húóm-temê felè bò njií mé à tueé gi né doón, à bí kwarè Nuna seèn Yeésò Kristò Fehtoò beèh yilá njií né kóó, te béh bó te bilí cén.

Kèrrè lètenè bò Yeésò bò

¹⁰ Bò nùàr mò, mè né bí mé yilí Yeésò Kristò Fehtoò beèh dua: bí dèn mé sòn cèn; kèrrè a, té lètenè bìi yilá; bí dèn lòm mé temé cèn, bí múnò gi njèh doón mé sòn cèn ndo;

¹¹ wanóón bòó mé lé yuoó naâ ké yoòr Kòlòwê lé waà naâ, ye mè a: jóg baá ké lètenè bìi teèn ma.

¹² Sâ tueé né ye, nùà kàn né tueé ye nyí né hiín. Dé kàn ye nyí né dé nyí nùàr Pôl, dé kàn ye: nyí né nùàr Apólôs; déi den cuù ye: nyí né dé nyí nùàr Piêr; déi ye: nyí né nùàr Kristò ndo.

¹³ Hên bí né munó ye Kristò kerré den né hihiné ménâ wa? Bó lé ké te toú sòn bìi fagà naâ mè Pôl wa? Bó lé nòmò Càn kou naâ bí mé yilí mò Pôl ndo wa?

¹⁴ Mè né Càn vra dé mé lètenè bìi doón mè lé nuaré déi nòmò Càn kóó kòu ná ñgwêh, gi cegé né Krispûs bô Gayûs doô.

¹⁵ Sâ nuaré déi seèn mbaá gwàn wèh ndé ñgwêh, ye bó lé bí nòmò Càn kou naâ mé yilí mò ndo.

¹⁶ È heè, mè lé naá cuù bò nùàr te mbàgà Setéfánàs kou ndo. Kò ngweé mè lé naá cuù-re nuaré dèi kou wa, mè dé sâ kó cú.

¹⁷ Kristò lé mè bèh nùàr kou téma njí ná ngwéh, à lé tema njií seér naâ mè bèh Njàgà Bagaà seè, ye mè a, té leba kógòn bò nùàr teèn yí kéh, wanóŋ cio mé nyí Kristò lé kuú naâ ké te tou fagà doò nde né njèh mbaâ njolò bò nùàr naá le.

Càŋ né mé terreb mene mé kógòn mene

¹⁸ Bí kóo ye, kùr cio mé Kristò lé kuú naâ ké te tou doò, né seér ngòr kùlù beè bòó mé nde né tuar yilá. Dé beèh môn sam; dé beèh, béh bòó mé Càŋ né yili sòm hèn, kùr cio seèn né lom ngòr gècèn mé sòm keéh né terreb Càŋ cie kóó.

¹⁹ Né te mvù Càŋe nyagá den ye:
«Mè nde né kógòn bò kékogòn bò beéh sòm,
mè vurú sòm ndòn bò kó-njèh bò ndo.»

²⁰ Á sâ, bò kógòn bò hèllè baá gi he? Bò *njí-sòu baá gi he ndo? Bò sàŋ gò njèh bò nò? Mè tueé bí: Càŋ dé seèn feh keéh né ye: dàŋ bò kógòn bòòn ká lè wóŋe sâ doóŋ beè nyí né gi kùlù dé tuàr.

²¹ Bò nùàr mé be kógòn bòòn sâ mene doóŋ, bó Càŋ njéné kó ngwéh, bó kógòn seèn njéné kó ngwéh ndo. Yeé baá mân, Càŋ kaga baá-re ndòn, ye nyí yili sòm seér nde né bòó mé né temé yoòr nyí kwaá njií ma. À si baá-re kòu. Lé naâ mé ngòr kùlù seèn hèllè ndo; béh hèn se yon yeé cí.

22 Bò Jûf ye, kò né fém, te bó ñene kò mé njéh; bòó mé Jûf sam dé bòn ye kò né kógòn te bó gwaán ye.

23 Mé njéh mene, béh kò lom né dé beèh kùr cio Kristò ké te toû doô tueé deèn. Béh né kóó ye ñgòr hên né lom beè bò Jûf duduané; beè bòó mé Jûf sam né ñgòr kùlù ndò.

24 Dé bòó mé Càṅ balé sòm aá doón, né mene bò Jûf, mene bòó mé Jûf sam, beè bòn Kristò sòm keéh né terreḅ Càṅ mé kógòn Càṅ cie kóó.

25 Te bò nùàr nde bòn munó den ye Càṅ hên bók den né seé kùlù. Mò sé la né mene seé kùlù sâ, bò nùàr a, kóó ye: bó kógòn mene gèh dé heè wa, bó ké bèh kùlù Càṅ doô kógòn wá ñgwéh ma. Njii mé bó ye né yuaâ Càṅ sé wa, bó a, kóó ye, dàṃ terreḅ bòn doón ké teèn táré wá nyi ñgwéh ma.

26 Bò nùàr mò, sâ Càṅ te bòn bìi hên yilá bilí kwaá né bò nèi wee? Mò ye tútueè, bí kóó ye, beè bò nùàr bò kógòn bò lètenè bìi màgà ñgwéh, bò terreḅ bò né ñgób, bò njonjolo bò màgà ñgwéh ndò.

27 Càṅ balé weh seér né bòó mé bò nùàr ká lè wónḡ ye bó né duaàn sâ, te bò kógòn bò gulí; à balé weh seér cu né bòó mé bò nùàr né bó bò yuyuaâ bò yilá, te fegulí sie nyegé bò terreḅ bò mé njéh.

28 À balé weh seér né bò mbaá bò njolò bò nùàr, bò lolòḅ bò mé bò kòn, te bò sâ bò ñellé sòm bò terreḅ bò doô.

29 À mé njéh ye te nuaré déi toò nyi mbaá púnó kú cú.

³⁰ Bí kékòò ye Càṅ bí yoòr Yeésò Kristò bilí yíí gi né kòó, te béh bí ṇene weh kógòn beè seèn. Mé yíí Kristò cên sâ kènê, béh bí baá gi bò didíílì bò njolò Càṅ, te béh den lom aá dene Kristò, à lé béh ṇa weéh naâ kòó.

³¹ Te yuo faá né te mvù Càṅe nyagá den nɔ, ye: «Nuaá mé nde né punó, bú a, púnó lòm mé yíí Nùà Dueè ma.»

2

Gule gò Pôl ké Korênt

¹ Bò nùàr mò, mè lé naâ ké lètenè bìi waá, mè tueé bí kùr gècên mé Càṅ ló naâ ter leér kwaá, mè lé bí te hueh mé nde né bí yɔgó, túé ná ṇgwêh ndɔ; lé mé lo mò ná ṇgwêh.

² Sâ dɔ́ɔṅ mè lé ye te mè njeré déi ké lètenè bìi kó cú, mè kɔ lom ka Yeésò *Kristò, mè tétég kɔ lom bú Yeésò Kristò mé bó lé naâ ké te toú fagá njíí doô.

³ Yeé baá ménâ, mè ké yoòr bìi yua ndelé yuo kelà baá-re lòù.

⁴ Mè né mene ṇèh feh, mè né mene ṇgòr Càṅ tueé, mè lé mé kógòn dé nùàr túé ná ṇgwêh ye te mè bou* bí lòù. Cúcuí Càṅ mé terrebe seèn lé bí feh keéh naâ kòó, ye né ṇgòr gècên.

⁵ Te kènê temé bìi te kógòn dé nùàr njéba dèn cú, te bí ṇene kɔ seér terrebe Càṅ, bí kwaá njíí temé teèn.

Kógòn Càṅ

1:31 1:31 Jér. 9:24 2:3 2:3 Seé b. 18:9 * 2:4 2:4 Nùàr laán wellê te ṇa nùàr yeè.

⁶ Á sâ, mè tueé den né ngòr kógòn ndo, mè ngòr kógòn sâ tueé njií né mé bò jojolô bò te ceér Cànɛ. Gèh kógòn bú sâ dé wôn sam, dé bò tetarê bò mé nde né dé bòn mbaá vu le sam ndo.

⁷ Hòs, dé hèn né kógòn mé Càn lé leér kwaá naâ lòu, ye nyí kwaá né dé beèh, te béh den kwarè nyí liesé. À lo bó naâ ménâ sâ wón née dùòm ngwéeh ye.

⁸ Gèh kógòn bú sâ, bò tetarê bò ká lè wónɛ bú kó ngwéh ndóg. Mò bó sé naâ bú ngweé kóó, bó sé lé Nùà Njèh te toú fágá njí ná ngwêh; bó sé la kó ye, terreɓ njèh dóón né gi beè seèn.

⁹ Mé njèh mene, yuo né faá né te mvù Cànɛ nyagá den nɔ, ye:

«Ŋgúlú mé nùàr mé njolo néné bèh,

à mé tie ngwé bèh,

dé mé sé bóó mene naàn temé mùnò kó bèh,

Càn ngúlú sâ nyegé kwaá seér né dé bóó mé né bú gwaán.»

¹⁰ Mè tueé bí, Càn bò njií hèn feh keéh lom né mé béh; à béh feh keéh né mé Cúcuí Nágâ. Cúcuí Nágâ né gi dé seèn njèh dóón néné kóó; Càn nyegé kwaá né mene njeré déi ké lè seèn lòu, Cúcuí Nágâ né gi dé seèn néné kóó.

¹¹ Né faá mé nùàr nɔ, càn mé né lè seèn kó lom né njèh mé né lè seèn kóó. Né ménâ mé Càn Dueè ndo, Cúcuí Càn kó lom né njií mé né lè Càn kóó.

¹² Dé beèh, béh lé cúcuí dé wôn kwà ná ngwêh, béh kwa seér né Cúcuí mé yuo né beè Càn, te béh

ɲene kɔ gèh ɲgúlù mé Càn né béh mé húóm-temé seèn haá.

¹³ Mo béh baá dé beèh bò ɲèh sâ tueé, béh ɲòr mé bò nùàr munó yeé mé feh bɔ̀n kè mà bèh, béh tueé yeé dé mé Cúcuí Càn feh né béh kɔ́. Yeé baá ménâ, bòó mé Cúcuí ɲagâ né bó lè ɲgulí, béh seé Cúcuí ɲagâ sâ se ɲagá nyegé baá-re mé bó.

¹⁴ Nuaá mé Cúcuí Càn bú lè sam, à bò ɲèh gècèn mé né beé Cúcuí sâ felè wèh kwá ndé ɲgwéh: beé seèn bò ɲjii sâ dɔ́ɲ né seér bò ɲèh kùlù, à bó ɲgwé kòmò ndé ɲgwéh ndɔ. Lòu sam, Cúcuí ɲagâ seèn nùàr ɲèh se yeé kɔ́.

¹⁵ Nuaá mé Cúcuí Càn né bú lè ɲgulí, nde né ju felè ɲèh dɔ́ɲ tená kɔ́. Dé seèn nùàr bèh ju tenâ felè seèn kwà ndé ɲgwéh.

¹⁶ Te ɲòr Càn né mán nyagá den ndɔ, ye:
«Nei kɔ né mùnò Nùà Dueè kɔ́ wa?
Nei bú ɲèh feh komo nde né kɔ́ ndɔ wa?»
Béh bòó mé Cúcuí Càn né béh lè ɲgulí dɔ́ɲ, béh né gi gèh mùnò dé *Kristò kɔ́.

3

Bò seé bò Càn

¹ Bò nùàr mò, mo ye tútueè, mè lé mé bí faá bòó mé Cúcuí Càn né bó yoòr nɔ, túé ná ɲgwéh: mè lé tueé loóm naá kaà mé bí faá bò nùàr ká lè wɔ́ɲe nɔ, faá bò huaán memanè mé baá ye ceér Yeésò *Kristò bele ndɔ.

² Mè lé haá naâ bí mbán, dèn ngwéh sér. Mò sé naâ sér, bí sé yíé kòmò ná ngwéh. Né mene hên, bí yíé kòmò ndé ngwéh ndò.

³ Lòu sam, bí nêe ka faá bò nùàr ká lè wón ye nò. Mò huer bò jógó né ké lètenè bìi ter saá naá mân, sâ fèh kèh ngwéh ye bí né faá bò nùàr ká le wón ye wa? Sâ bí túé ngwéh ye dene bìi né faá dene bò *wón bò nò wa?

⁴ Mé nùà kàn ye: nyí né dé nyí nùàr Pól, nùà kàn ye: nyí né dé nyí nùàr Apólôs doò, sâ bí faá bò lòu bò nò bó ngwéh wa?

⁵ Apólôs né nèi? Mè Pól, mè né nèi? Bí kóó ye, béh né lom ka bò seé bò Càṅ mé lé naâ bí ceér feh, te bí nde ye temé yoòr seèn kwaá njií. Béh fà doón, nùà kàn ndeè lom né bèh seé seèn mé Càṅ lé haá kwaá naâ beè seèn.

⁶ Mè né nùà doboò, Apólôs nùà nòmò berrê; Càṅ nùà njèh boó né kóó, te ba yuo ye.

⁷ Sâ tueé né ye, nùà doboò bò nùà berrê fà doón né gi mbaá; Càṅ né lom nùà njèh teèn mé huún, à boó né kóó, te ba yuo ye.

⁸ Nùà doboò bò nùà nòmò berrê né gi fà doón kèi cén; Càṅ haá kèh nde né bó sàgà seè boòn faá nùà kàn boó kèh nê nò.

⁹ Béh né dé beèh bò mbeí seè, béh seé boó né dé Càṅ. Bí né dé bìi njeèh Càṅ.

Bí né cu gwà mé Càṅ me kwaá nê ndò.

¹⁰ Mè dé mò teèn si nyegé né maàn, ka nág faá njí mé-gwà nò. Sâ né seé mé Càṅ haá né beè mò mé húóm-temé seèn. Nuaré déi dé seèn me né tuàgà felèbò. Sâ mò nùà kàn nde né be teèn yií,

bú a, kè nyégé gí seé seèn hèllè bagasé, te à cor njií ye be teèn.

¹¹ Wanɔ́ɔ́n maàṅ den nyegé gi aá kèn; maàṅ sá né Yeésò Kristò nùà njèh. Nuaré déi maàṅ déi sòn maàṅ sá sì kòmò ndé cú.

¹² Bí kóó ye, bò déi nde né felèbò mé goó meé kwaá, bò déi me nde né mé lòn, bò déi nde né mé bò taá bebagaà; bò nuaré déi sie nde né dé bɔ̀ɔ̀n toú, bò déi ngaà ngwàgàm, bò déi waga kwaá nde né nyure.

¹³ Mè tueé bí, kɔ́ baá loú ju tenâ, te gèh seé nùà kàn ɲéné yuo kela ye cie. Loú sá lèh bɔ̀ɔ̀n nde né we; we nde né gèh seé nùà kàn loú sá cie sie sòm keèh.

¹⁴ Nuaá mé seé seèn tuar ɲgiè lè ndé ɲgwéh, nde né sàgà kwa.

¹⁵ Nuaá mé seé seèn ɲgie le aá tuar, dé seèn sàgà kwà ndé ɲgwéh. Dé yiliì, à nde né yili yuo; njèh cén, den nde né faá à dula taré yuoó naá tuar nɔ́.

¹⁶ Bí né gi bagasé kɔ́ nyegé ye, bí né gwà Càn kɔ́, wa Cúcuí Càn cer yeé lè bìi ma.

¹⁷ Nuaá mé beéh sòm gwà Càn sá, Càn nde né bú beéh sòm ndɔ́. Lòu sam, *gwà Càn koò né bèh joloò. Mè tueé bí: bí né gwà Càn sá.

¹⁸ Nùà a, té feh seèn mbaá bèlè kú. Mɔ́ nuaré déi né lètenè bìi munó, ye nyí né ká te wónɛ kɔ́gòn, bú a, ɲá sér nùà kùlù, te à den ye nùà kɔ́gòn dé gècèn;

¹⁹ wanɔ́ɔ́n kɔ́gòn dé ká te wónɛ né seér kɔ́gòn dé kùlù njolò Càn. Mvù Càn tueé né cí ndɔ́, ye:

«Kógòn bìi sie cu nde né bí be toò Càn kóó.»

²⁰ Né cu beré déi nyagá den ndo, ye: «Càn Dueè né múnò bò kógòn bò kóó, ye né njèh mbaâ ma.»

²¹ Mo né mân, sâ nùàr a, té mé yilí mbeí mbaá púnó kú, njèh doóné né gi dé bìi:

²² né mene Pôl, né mene Apólôs, né mene Piêr, né mene wón, né mene yòn, né mene cio, né mene kènê, né mene cieé déi, doóné né gi dé bìi.

²³ Bí né dé bìi dé Yeésò Kristò. Bú, à né dé Càn.

4

*Mbòñ tebê *Kristò.*

¹ Sâ bò nùàr a, kékòò ye, béh né dé beèh bò seé bò Yeésò Kristò ma. Ngòr Càn mé lé naâ léi toò bèh nâb doô, Càn haá kwaá gi aá beè beèh, te béh feh bò nùàr.

² Mè tueé bí, mo nùàr haá kwaá baá mbeí njèh beè, sâ à ye bú a, bó lòm seé sâ mé temé cén.

³ Dé mò, bí né mene njeré déi felè mò tueé, bó sií mene mè toò juù, mè dé sâ tán ngwéh; mè ju felè mò mé be mò téná ndé ngwéh ndo.

⁴ Càn mene mè lè sé ngwéh, sâ túé ngwéh ye mè né nùà gècên, Càn Dueè tueé nde né ju felè mò kóó.

⁵ Mo né mân, bí téé ju felè nuaré déi mbaá téná wèh; kó baá lòu sâ. Fehtoò beèh ndeè né cuû; lòu sâ, bò njíí mé né te cibi doóné, à nde né cie ñalé som gií, à nde né múnò bò nùàr bèsonè salé kwaá gií ndo. Sâ né lòu mé Càn nde né nùà kàn mé seé seèn teèn seèn.

⁶ Bò nùàr mò, mè hên me njií né bí yoòr Apólôs mé yoòr mò, te bí ngweé kwa bò njèh gàm teèn; te bí bò njií mé bó lé nyagá naâ lè mvù Cànje kélá kékú. Nuaré déi a, té lètenè bií mé yilí Apólôs bô Pôl mbaá púnó kú. Mò sam, nde né déi seén, nde né déi seé ndo.

⁷ Neí lé wò nùà koô bò déi sie kwaá naâ kóó wa? Càn lé wò bò njèh yeè dón dón kóó há gí ná ngwêh wa? Á, mò Càn lé wò haá gií naâ kóó bòn, wò mé njéh faá à wò lòu há ná ngwêh nò, púnó caá né déi kèi wa?

⁸ Bí ye, bí kwa gi aá bò njií mé bí né gwaán kèn sé wa? Wa bí lie gi aá kèn! Bí baá gi bò mgbè, wa béh dé beèh mgbè sam sé wa? Mè gwaán né môn ndo: bí bò mgbè sâ dèn lòm dé gècèn, te béh bí ndeè ña gi bò mgbèémgbè dón;

⁹ wanoón den né faá béh bò mbòn tebê, Càn béh dé beèh weh kwaá njií né ké jomo nò, béh den né faá bòó mé bó nde né ké mbartógô wulá loó, te bò nùàr wón dón wogo nde gi ké teèn, te ke bilí béh mé bò cili Càn mene.

¹⁰ Ngweéh béh felè Kristò ña baá bò kùlù bò; bò kógòn bò beè seén né bí wa? Béh né bò yuaâ bò; bò tetarê bò né bí wa? Béh né njolò bò nùàr faá njèh mbaâ nò; bí né mé yilí kóó wa?

¹¹ Ngweéh, wa mene hên, béh né cùè mé nyúa nòmò homó, béh mé cògò sam, béh né núr kuú, béh né kàn mé kàn ndeé bele,

¹² béh né seé temá, te béh yili sòm ye yòn beèh mé be beèh. Á, bí nò? Mò bó baá béh selé, béh

vra seér cu bó lòù; bó né béh bunó, béh né dé yolô yoló;

¹³ bó né béh veên felè tueé kwaá, béh tueé seér dé beèh bò ngòr dé bebagaà. Wa hên béh né lom gáb mbaá. Siàgà beè bò nùàr wónj dónj né cu béh ndo.

¹⁴ Bò nùàr mò, mo mè né mene bí mân nyagá njií, mè nyàgà ngwéh ye te bí gulí mé njéh, mè nyagá né ye te bí kògón seér mé njéh lòù; bò huaán mò né bí, temé mò né gi yoòr bìi.

¹⁵ Bí sé né mene mé bò gàm bò beè kám yulà mé né bí ceér Yeésò Kristò feh, tele bìi sé né cegé ka cén, sâ gi aá. Dé ceér Yeésò Kristò feèh, tele bìi sâ né mè. Lòù sam, mè lé bí Njàgà Bagaà se logó naâ kóó.

¹⁶ Á sâ, mè né bí bòn, bí bèlè lòm gule mò jéjég.

¹⁷ Mè bí Timotê huaán yíé-temê mò hên tema njií kuú né dé cî, à né nùà gècèn te ceér Fehtoò beèh ndo, à nde cu né bí dene mò te ceér Yeésò Kristò feh ferré faá mè né bònj bò Yeésò bò bèh dónj feh go no.

¹⁸ Bò nuaré déi baá ké lètenè bìi punó go, ye mè ndeè bí yònj kè ndé cú sé wa?

¹⁹ Môn sam, mè tueé bí, mo Càṅ né gwaán, toò hên mè baá cuú ké lètenè bìi ndeê, te mè ṅene bò hàṁ feh bò sâ, ko ṅgweé seé boòn hèllè né-re mé terreb faá bó tueé né sâ wa?

²⁰ Mè tueé bí, béh *Lò Càṅ ṅene ko né mé seé, dèn ṅgweh mé par sòn.

²¹ Bí ye naàn? Mo mè baá ké yoòr bìi ndeê, mè wèh siè ṅágá beè wa, mè ndé mé temé dólê, te bí ṅene ko ye mè né bí gwaán wa?

5

Gwàrè lètenè bò Yeésò bò

¹ Mè né ɲgweé, bó ye gwàrè baá ké lètenè bìi teèn; ye gèh sár bú sâ, né mene bòó mé Càn dula bèh, bó ménâ tóbó cá ɲgwéh: wa nuaré déi lètenè bìi né veèh teleè weh sé wa?

² Ye mé ɲjéh mene, né seér cu beè bìi ɲjéh hàmm feèh ma. Kòcò, bí sé lé yueé seér naâ mé ɲjéh lòu. Bí kwógó sòm nùà hèllè te mògò bìi.

³ Mè ju felè seèn tena gi aá, faá mè sé né lètenè bìi nɔ. Mè né kɔó ye, mè ké kwarè bìi sam; mé ɲjéh mene temé mò né ké yoòr bìi.

⁴ Mè ju seèn mé yilí Yeésò Fehtoò beèh tena gi aá kèn. Mè né bí boɲ, bí bilí dèn bècènè, temé mò né ké lètenè bìi, terreb Fehtoò beèh Yeésò né ké lètenè bìi ndɔ.

⁵ Mɔ bí bilí gi aá, bí sòm kwá kèh nùà bú séná yí bèh *Sátàn, te gèr weh bú seé, ɲgàɲ yoòr seèn ɲerré yuo. Te lòu mé Fehtoò beèh Yeésò ndeè cuù teèn, Càn yilí sòm ye yòn seèn.

⁶ Bí té teèn mbaá púnó dèn. Mè tueé bí, kulu maànjé né yeé gùmm tàgà dɔɔɲ ter fulú komo ɲjii.

⁷ Mɔ né mân, bí lùagà sòm kulu veèn sâ yoòr bìi luagà, te bí den ɲagásé, bí den seér faá nyàb nɔ. Sâ mé gècèn mene, bí né gi nyàb sâ ndɔ. Lòu sam, cieé koò beèh *Páskà duɔóm gi aá: Yeésò Kristò *mbieè sèmè dé Páskà yilí sòm gi aá béh mé húóm seèn.

⁸ Kènè, béh kó lòm á Páskà yieè; béh yieé lom nde aá breèd cií, béh kulu faá léi toò nɔ kwá ndé

cú. Béh té bò jéré-temé bò dèn cú, béh sòm jí be te veéne. Né kulu sèlà nùàr.

⁹ Mè lé bí mvù déi nyagá tema kuú naâ, te mè tueé teèn ye bí a: bí bò gwàrè bò té bècénè dèn bílí ma.

¹⁰ Mè lé dé sâ felè bò lòu bò túé ná ηgwêh. Lòu sam, né bò *wón bò; sár gwaâ né bó, temé te njèh nùàre kwaá njiî né bó, yíb ηuôób né bó, cècàn duaà né bó. Bí mé bó gè kòmò ndé ηgwéh. Mò bí ye te bí geé mé bó, sâ kò bí kwaá ló wón, wanwón bó né ηgún kela.

¹¹ Mè lé jue seér naâ bò Yeésò bò. Mò nùàr ye nyí né nùà Yeésò, à né cu sár gwaá, à né temé te njèh bò nùàr jógó kwaá, à né cècàn dua, à né nùàr selé, à né mbè sela gò, à né yíb ηuôób, sâ bí bó té bècénè dèn. Né mene yáb, bí bò sâ bò té mé ηgàb cên yíé bílí ndóg.

¹²⁻¹³ Dé bò wón bò hèllè, mè ju felè bòn kóó téná ndé ηgwéh, Càn ju bòn tena nde né kóó. Dé bò Yeésò bò, bí téná bìi ju felè bòn tenà. Te den faá né te mvù Càne nyagá kwaá nò, ye: «Bí kwógó sòm nùà veên lètenè bìi kwógò.»

6

Nùàr té mbei ju bó.

¹ Mò nuaré déi né mbei ju lè mògò bìi bele, kei bók mé à toò bò Càn bò túé ηgwéh, à nde seér mé njéh toò bók mé Càn kó bèh wa?

² Bí kó ηgwéh ye bò Yeésò bò tena nde né ju felè *wón kóó wa? Mò ju felè wón tena nde né bí, sâ ju dé maàn lètenè bìi tenà né bí yógó wa?

³ Bí kó ngwéh ye béh ju tena bilí nde né mé felè bò cìlì Càn mene wa? Mò béh ju tena nde né felè bò sâ bò, sé tagá bò ju dene wôn wa?

⁴ Mò né mân, mò ju déi die lètenè bìi, bí toò bòó mé né ké cie njií yeé dé kei wa?

⁵ Fegùlì bí mé njéh siè ngwéh wa? Hên lètenè bìi doón, nùà kógòn cén ka teèn yùò kélá nyi ngwéh, te tena ju felè bò mbaáboòn wa?

⁶ Mè tueé bí: húóm ngwéh mé bí síí kuú mé ju lètenè bìi, bí yuo kela mé njéh ké cie toò bòó mé Yeésò kó bèh, te bó nyegé seér bí mé njéh kóó.

⁷ Mè tueé bí, mé ju né lètenè bìi lané den, tueé né ye, bí die gi aá kèn. Bí njéh lòù yóló sér bèh dé kei wa? Bòó mé né bí yíb ñuóób, bí bó kwá ló bèh mé ñgei wa?

⁸ Dé sâ né lom beè bìi yógó; bí dé yolô yolô bèh, bí bóó gobó seér cu né dé gobô, bí né njéh bò nùàr ñuóób, né mene lètenè bìi, bí né ménâ bóó.

⁹ Mè né tueé ye bí a ye, bò vevenê bò *Lò Càn yílá ndé ngwéh. Bí té feh bìi mbaá bèlè kú: bòó mé né yàgà tobó gò o, bòó mé né cècàn dua o, bòó mé né gwòm cum o, bò siíb mé cer yeé bò mbeí o,

¹⁰ bò yíb bò o, bò tuaá bò o, bò sèlà mbè bò o, bò sélé nùàr bò o, bò yíb wúlá feèh bò o, doón Lò Càn yílá ndé ngwéh.

¹¹ Bò déi lé naà lètenè bìi ménâ. Mé njéh mene, Càn yaga som aá bí veèn sâ yoòr kèn, à som kwaá bí híín, te bí den bò dé seèn, bí ña bò didilí bò beè Càn mé njua yilí Fehtoò beèh Yeésò Kristò bô Cúcuí Càn.

Dene mé yilí Càn nde né mé njéh lieé

¹² Bò nuaré déi lètenè bìi ye bó né gi mé ceér njèh dɔ́ɔ́n bɔ́ɔ́. Né gi môn dág; njèh cén, bó dɔ́ɔ́n húóm gi ngwéh. Mɔ́ sam, mè sé lé naâ ménâ tueé ndɔ́ ye: mè nde né njèh dɔ́ɔ́n bɔ́ɔ́ gií. Á sâ, né mene dé heè, mè teèn faá kwer nɔ́ ndaré lè ndé ngwéh wa?

¹³ Bí né cu yeé déi tueé ye: yáb né dé lèi, lèi né dé yâb. Né gi môn ndɔ́; njèh cén, bí kóɔ́ ye Càn nde né bó fà dɔ́ɔ́n ɲerré sɔ́m gií. Dé yàgà yɔ́ɔ́n, Càn yo beèh dé cî mé kwá ngwéh, à me kwaá seér né yo beèh dé Fehtoò beèh, te Fehtoò beèh gam yo beèh ndɔ́.

¹⁴ Càn lé naâ Fehtoò beèh lè cio komo sɔ́m, à nde né béh lè cio mé terrebe seèn ménâ komo sɔ́m ndɔ́.

¹⁵ Bí kóɔ́ ye, yo bìi né gi bò gà yoòr Yeésò Kristò. Á sâ, mè nde né gà déi yoòr Kristò weh, te mè bɔ́ɔ́ yàgà mé njéh wa? Ndóg, môn sam gùm dɔ́ɔ́n!

¹⁶ Bí kóɔ́ ye, nuaá mé cer sɔ́rmbe déi, sâ bó bú fà dɔ́ɔ́n ɲa baá cén. Mvù Càn tueé né môn ndɔ́, ye: bó fà dɔ́ɔ́n ɲa nde né nùà cén ma.

¹⁷ Dé nuaá mé né yoòr Fehtoò beèh teé ndeé, bó bú baá mé temé cén.

¹⁸ Sâ tueé lom né ye, bí dùlà sár gwaâ dulà. Bò veèn dé mé nùàr né jomo sâ bɔ́ɔ́ dɔ́ɔ́n, né gi yo kèb cieè. Sár gwaâ né dé seèn veèn mé nùàr bɔ́ɔ́ ɲjii seér né yoòr seèn nùà njèh.

¹⁹ Bí kó ngwéh ye: yo bìi né *gwà Càn koô mé Cúcuí ɲagá den yeé teèn wa? Cúcuí sâ, Càn lé

haá naâ bí kóó. Yo bìi dé bìi sam cuú, baá seér dé Càṅ.

²⁰ Càṅ ṇge weh gi aá bí kèn, à lé bí ṇgeé naâ mé keh tarê. Mɔ né ménâ, bí siè nyégé lòm yo bìi bagasé, te yilí Càṅ lie mé njéh.

7

Dene si bô veèh

¹ Bí lé naâ mè bò ṇhè nyagá bieé njií. Dé véh jógò, huòm kela né mé nùàr véh jógó ṇgwéh.

² Á hèn, yàgà yòòṇ seèn né-re teèn ndɔ. Sâ mɔ né ménâ, nùà kàn a, jógó véh, jógó siíb ndɔ.

³ Lètenè bɔòn, déi a, té mbeí mé ṇgògò bèlè sér.

⁴ Ma vèh a, té mé yo seèn faá à gwaán keéh nê nɔ bó, yo seèn né dé si seèn. Né cu mé huaán siíb môn ndɔ: à té mé yo seèn faá à gwaán keéh nê nɔ bó, yo seèn né dé veèh seèn.

⁵ Sâ si bô veèh a, té mé yo bɔòn nómó kú. Merré déi, kɔ né cu tou joloò mé bí né Càṅ teèn dua, sâ ye. Jomo sâ bí weh cu dene bìi cuúm. Mɔ sam, bí yóló kòmò ndé ṇgwéh; bí sé yeé yóló kòmò cú, *Sátàn yií keéh be teèn.

⁶ Mè bí lòu tágá ṇgwéh, bò mbeí mò, mè leéb né bí lòu.

⁷ Mɔ ye te huòm, nùà kàn sé la naâ faá mè nɔ den. Á hèn, nùà kàn seèn yoòr né mé seé seèn hiín faá Càṅ haá né bú nɔ; mɔ seé dé hèn sam, sâ né dé yié. Dé sâ, kɔ né beè Càṅ.

⁸ Mè hèn tueé njií né mé bò kòu bò, bó bò ma kù, ye bó a: huòm kela né mé huún faá mè nɔ deèn.

⁹ Á, mo bó ke, bó yóló kòmò ndé ngwéh, sâ bó jéjogò ndo: huom kela né dé jogô mé bógó-temé.

¹⁰ Mè hên tueé njií né mé bò Yeésò bò mé jogo baá véh mé siíb kèn; mè mé feh mò túé ngwéh, Fehtoò beèh tueé né kóó, ye ma vêh a, té gwà siíb yùò.

¹¹ Á, mo à yuo, sâ bú a, te siíb déi jógó cú. Mo né naàn wa, bô si túé kúlú cú lòù, te à cu cu gwò siì. Huaán siíb a, té veèh sòm ndo.

¹² Kènê baá dé bò jomo bò, mè tueé né dé hên kóó, Fehtoò beèh sam, mè ye bó a: mo nùà Yeésò déi né mé véh gwò, mé ma sâ dé seèn ceér Yeésò bèlè bèh, mo ma sâ gwaán lom né dene siíb, sâ bú a, té ma sâ sòm.

¹³ Né cu ménâ ndo, mo ma Yeésò déi jogo kwa siíb mé dé seèn Yeésò dùà bèh, à gwaán lom né dene ma gwà, sâ ma doô a, té bú ngón ndo.

¹⁴ Mè tueé bí, Càṅ nde né huaán siíb mé Càṅ dùà bèh doô kulú, à kulu keéh nde né bú felè veèh seèn mé né yeé Càṅ dua doô. Càṅ nde né ma mé Càṅ dùà bèh doô felè siì mé né yeé Càṅ dua doô kulú keéh ndo. Mo sam, bò huaán bòn nde né faá ṇunà bò Càṅ-kô nɔ den. Á sâ, bó né gi bò ṇunà Càṅ ndo.

¹⁵ Mo kènê dé mé Càṅ dùà bèh ngon mbeí, ye nyí nde aá, sâ bó kwá ló bú, à nde. Mo à yuo aá, dé mé né yeé Càṅ dua doô, la né mene si, né mene veèh, sâ à baá mé feh seèn. Dé Càṅ, à gwaán lom né dólê, à bí yilá bilí naâ dé cî.

¹⁶ Wò ma dùà-Càṅ, wò né ka jéjég kóó nyegé, ye nyí nde né si nyí yili sòm wa? Wò si mé né

Càŋ dua, wò kɔ nyegé nde né jéjég mé ŋgei, ye nyí nde né veèh nyí yili sɔm ndɔ wa?

Dene yeè nùà njèh, te Càŋ nde ye wò yilá

¹⁷ Mé njèh mene, nùà kàn a, njébá táré lòm te dene seèn nùà njèh mé Càŋ lé haá naâ bú tég. Càŋ lé bú yilá naâ, sâ à baá gi teèn. Hèn né njií mé mè né te bòn bòn Yeésò bòn doón tagá bele.

¹⁸ Mɔ Càŋ lé yilá naâ nuaré déi, sâ bó ɲɔb gi aá bú ɲgór, bú a, té mbaá lèr kú cú. Mɔ Càŋ lé yilá naâ nuaré déi, sâ bó née bú *ɲgór ɲɔb ɲgwéeh ye, bú a, té ɲgór mbaá ɲɔb kú cú ndɔ.

¹⁹ Bó ɲɔb mene wò ɲgór, bó mene ɲɔb ɲgwéh, fà doón njeré déi gàm ɲgwéh; njèh gàm né cegé *sóú Càŋ joloò.

²⁰ Nùà kàn a, dèn lè ká te dene seèn mé à lé naâ teèn te Càŋ yilá ye bú doò.

²¹ Càŋ lé yilá naâ wò, sâ wò né kwer wa? Té nyàmè. Mé njèh mene, mɔ ceér déi né toò yeè teèn ɲené te wò den mé feh yeè, sâ léi be fà!

²² Mɔ wò né mene kwer, kóɔ ye kwer dé mé Fehtoò beèh Yeésò *Kristò né bú yilá, baá dé seèn mé feh seèn beèh Fehtoò beèh. Dé nuaá mé Yeésò Kristò lé yilá naâ bú, sâ à né mé feh seèn, baá dé seèn kwer Kristò.

²³ Càŋ ɲge weh gi aá bí mé keh tarê kèn, bí té kwer nuaré déi mbaá ɲá kú.

²⁴ Bò nùàr mò: nùà kàn a, dèn lè ká toò Càŋ te gèh denè seèn mé à lé naá kaà teèn, te Càŋ yilá ye bú doò.

Felè bò kòu bò mé bò ma kú

²⁵ Kènè mè tueé nde aá bí felè bò kòu bò. Dé sâ ndéɓ Fehtoò beèh sam, mè tueé né kóó; mè né

nùà gècên, mè nùà gècên ña né mé njua Fehtoò beèh.

²⁶ Mè tétég jue né felè cu mé baá kènê taré hên, ye bí a: huòm kela né mé nùàr den le te dene seèn.

²⁷ Wò né mé véh wa? Sâ té ceér mé bí bú geé nde né teèn fón. Wò née véh jógó ñgwéeh ye wa? Sâ té véh fón.

²⁸ Mè né mene mân tueé dɔɔŋ, mo wò jógo véh, wò veèn bó ñgwéh; mo mbò yàgà dèi jógo siib, à veèn bó ñgwéh ndɔ. Njèh cén, mo bí né jógó kuú, bí kékɔò ye, bí nde né mé gèr lè dene biì cafanê kwaré. Mè bí hên tueé kuú né dé cì, te gam bí.

²⁹ Bò nùàr mò, mè ye bí a, cu nde aá wulú. Kènê bò véh bò a, dèn lòm faá bó mé véh sam nɔ;

³⁰ bòó mé né yueé a, dèn lòm faá temé bó yúlá ñgwéh nɔ; bòó mé né ja wa, faá temé bó lè vógó ñgwéh ndɔ; bòó mé né njèh ñge, faá bó mé njéh beè sam nɔ;

³¹ bòó mé bò njèh wôn né bó gam, faá bò njií sâ bó njeré dèi gàm ñgwéh nɔ. Lòu sam, gèh *wón bú hên ñgága ndé cú.

³² Mè gwaán né ye te bí njeré dèi mùnò gò cú. Nuaá mé née véh jógó ñgwéeh ye dé seèn faga lom né feh mé seé Fehtoò beèh tég, ye te huòm Fehtoò beèh yoòr.

³³ Nuaá mé jógo aá véh, dé seèn faga seér né feh mé bò njèh wôn, te huòm veèh yoòr.

³⁴ Yeé baá môn, geé yií baá-re bú seé bèh fà. Mé bò véh né gi ménâ ndɔ; né mene ma kòu, né mene huaán véh, à nde né feh te seé Fehtoò beèh

fagá nyegé, ye te nyí den nde lom yí ka seèn mé gùm mene. Dé mé jɔgɔ baá dé seèn siíb, faga seér nde né feh mé bò nhèh wôn, te huòm si yoòr ndɔ.

³⁵ Mè hèn tueé kuú né ye te gam seér bí lòù, mè bí dé baá bá ngwéh, mè gwaán né ye te bí gɔ dilí nyegé, bí den mban nde yoòr Fehtoò beèh Yeésò mé seé seèn beè tég.

³⁶ Kèné baá dé bò ndà mé baá vèh gɔ: mɔ huaán ndà bô gwòm seèn kaga ndòn, ye bó jógó ndé cú, nde nde si munó cu, ye mɔ né môn, sâ nyí bɔɔ né gwòm doô veèn, temé bú là diè cú, à yóló kó cú ndɔ, mɔ à munó cu áá ye nyí nde cu né bú jógó, sâ bú a, jógó bú jógò; dé sâ veèn sam.

³⁷ Á, mɔ huaán ndà doô kaga lom né kàgà-ndòn seèn, nuaré dèi sòn teèn kɔɔ yí ngwéh, ye nyí ka huaán vèh doô jógó cú, à né ka ménâ yoló ndɔ, sâ à bɔɔ né bagaà mé à huaán vèh doô jógó ngwéh.

³⁸ Sâ mɔ né ménâ, nuaá mé sua kwaá né huaán vèh gwò, bɔɔ né bagaà; nuaá mé vèh jógó ngwéh bɔɔ huòm kela né kɔɔ ndɔ.

³⁹ Ma vèh mé bó jɔgɔ kwaá baá gwò, mɔ si née mé njolo ye, à mé feh seèn sam. Kɔ si kuú né lòù, sâ ma sâ baá ye mé feh seèn, à gwaán né mene siíb dé kàn, à jɔgɔ mé be seèn. Nhèh cén, kɔ né siíb mé né ceér Yeésò *Kristò bele ndɔ.

⁴⁰ Dé mò, mɔ ma sâ ye nyí nde né mé huún den, yoòr huòm kela nde né bú cí. Mè lòù túé ngwéh; mè ká yoòr né mé Cúcuí Càn.

*Nyam *sèmè yieê.*

¹ Kènê mè tueé nde aá felè njeba mé bó semé naâ te gènnè. Bí tueé né gècên, ye béh né gi bò kógòn bò. Njèh cén, kógòn sâ sela seér cu né nùàr lòu, né bú hàmb feh haá. Á sâ, njií mé gam nde né béh te ceér Cànɛ né lom gwaân ndo.

² Mè tueé bí, nuaá mé né punó go, wa nyí né njeré dèi kɔ́ɔ doón, tueé seér né ye, nyí njií sâ kó ngwéh. Mo sam, kɔ́ à kɔ́ faá Cànɛ gwaân nê nɔ, sâ ye.

³ Nuaá mé dé seèn gwaân seér né Cànɛ, Cànɛ ye, nùàr nyí né bú.

⁴ Mo né ménâ, sâ béh yíé núógó sèmè mé yuoó naâ te gènnè yieè wa? Mé béh né gi kɔ́ɔ ye cècàn né njèh mbaâ, à mé yòn sam doo. Ngweéh béh né gi kɔ́ɔ ndo ye, nùà yòn né lom Cànɛ Dueè wa?

⁵ Mo bò cànɛ né mene ké ter ka vulúu ngún, bó né mene ká doó ngún mé bò kokoò bò ngún ndo,

⁶ mé njéh mene béh né gi dé beèh kɔ́ɔ, ye Cànɛ terreɓ né lom cén mé huún, Tele beèh né cegé bú mé njèh doón yuo gii beè seèn; béh hèn den lom né dene seèn. Béh né cegé ka mé Fehtoò beèh cén-tà-cén ndo: né Yeésò *Kristò. Njèh doón né gi beè seèn, béh yòn kwa né mé bú.

⁷ Mé njéh mene, bò nùàr gècên sâ doón kó làrè ngwéh. Beè boòn den né faá cècàn hèllè née den ka mé terreɓ ye nɔ. Lòu sam, bó lé meh seér naâ mé bò cànɛ gènnè. Bó te ceér Yeésò táre kòmò ngwéh. Yeé baá ménâ, mo bó baá núógó sèmè hèllè yieé, temé boòn lè diè cú ndo.

⁸ Mè tueé bí, yáb béh ké kwarè Cànɛ kɔ́ɔ ní ndé ngwéh; béh yieé mene yáb hèllè, béh mene yíé

ngwéh, doón ju sam, njèh gàm dèi sam.

⁹ Mɔ né ménâ, sâ bí kè nyégé-re bagasé, wanóón bí sé dé bìi yieé njií né mbaá, bòó mé te ceér Càñe táre ngwéh yeé ñene ménâ, bó sue yila keéh te veéne teèn.

¹⁰ Lòu sam, mɔ nùà yuaâ ñene njií wò yí te mò mé yáb hèllè sònò, wò nùà kó-gècèn jògò, sâ wò bú teèn mé vógó-temé mene lú njí ngwéh wa?

¹¹ Ngweéh sâ nùà yuaâ doò nde né dé seèn mé kógòn yeè hèllè leér le mà. Njèh cén, kékòò ye né nuaá mé Yeésò Kristò lé naâ felè seèn kuú ma.

¹² Mɔ bí veèn felè bò mbeí bìi sela weh né faá bèh mân, bí né bó temé lè bɔó yuaá, sâ bí kóó ye, bí veèn sâ bɔó njií né mé Yeésò Kristò nùà njèh.

¹³ Kènê mɔ mbeí mò te veèn hèn die yila nde né felè yâb, sâ bɔó mene naàn, mè yáb hèllè sònò nágá kéh ndé cú, te mbeí mò teèn mbaá diè kéh cú.

9

Felè bò mbòn tebê

¹ Mè mé feh mò sam wa? Mè mbòn tebê sam ndo wa? Mè lé Fehtoò beèh Yeésò mé njolo ñéné ná ngwéh wa? Te seé Fehtoò beèh, bí bò tàb seé mò sam wa?

² Mɔ bò dèi la mene ñéné kó ngwéh ye mè né mbòn tebê, bí sé la né mè dé bìi ñéné kɔó. Lòu sam, bí lé bò Yeésò bò ña giì naâ mé mè; hèn né njií mé tueé né ye, mè né mbòn tebê sâ.

³ Bòó mé né mè jueé, mè feh mò toò bòn cií tena né faá bèh mân, ye bó a:

⁴ hên, mè mé ceér yâb bô nhèh ñueê te seé mò hên sam wa?

⁵ Mò mè sé né faá bô mbòñ tebê déi nò boó, mè weh sie véh mé né te ceér Yeésò jomo, faá bô òm Fehtoò beèh mé Piêr né yeé weh sie nò, mè sé mé ceér dé sâ ná ñgwêh wa?

⁶ Wa dé bêh Bàrnâbâs boó lom nde né seé koó, te bêh nde ye yâb teèn kwa wa?

⁷ Bí lo ñgweé naâ he, ye mò sójì baá taáb lieé, à yieé seér kàgàlòñ dé beè seèn wa? Wa dé bí ñgwé bêh ye, bó né tàb toû mé bó dobo kwaá né ké ñueh kagá yieé wa? Bí ñgwé bêh ye, tèn mbán kam ñueé yeé te bòn nàgà sâ wa?

⁸ Bí té múnò ye, mè tueé né mé kógòn bô nùàr; sam, *sóú Músì né ménâ tueé ndò.

⁹ Lè mvù Músì sâ bó sou nyagá kwaá né ter ye: nàgà mé né yolo dobo, té bú kagá sònò yí kwá. Sâ njeré déi né Càñ mé nàgà yulá wa?

¹⁰ Ñgweéh mé gècên mene, Càñ hên tueé njií né mé bêh mà. Mé gècên mene, bó ñgòr jéjég nyagá njií né mé bêh. Né mene nùà boór kieê, né mene nùà yolo loboò, bó a, kwá ndèm ye gà yâb dé boòn né gi teèn ma.

¹¹ Mé bêh, né cu ménâ ndò: bêh lè bìi dobo kwaá gi aá gèh Cúcuí Ñagâ kèn. Mò bêh sé la né mene nhèh wòñ beè bìi weh, sé la né nhèh veèn wa?

¹² Bò déi né ménâ boó komo, sé tagá bêh wa?

Mé njéh mene, bêh ceér bú sâ cór kè mà ñgwéh, bêh né seér lòu yoló, te bêh bô nùàr

ceér yín cú, te bó ngweé nyegé Njàgà Bagaà felè *Kristò.

¹³ Bí né gi kɔ́ó, ye bòó mé né seé ké *gwà Càn koô bɔ́ó dɔ́ɔ́n, yieé yeé beè gwà Càn koô sâ; ye bòó mé haá yeé sèmè ké te kɔ́, gà sèmè dé bòn yuo yeé teèn sâ ndɔ́.

¹⁴ Fehtoò beèh tueé né ménâ ndɔ́, ye bòó mé né Njàgà Bagaà se a, yáb bòn yuo ndeé né teèn ma.

¹⁵ Mé njéh mene, mè dé mò ceér sâ cór kè mà bèh, mè nyàgà njí ngwéh ye bí a, témá nji mè njeré déi ndɔ́. Kwá mè kuú mò! Dé mò, nuaré déi mè ngòr sàgàr yoò hèn beè lùàgà sòm ndé cú.

¹⁶ Mè dé Njàgà Bagaà tueê púnó ngwéh, ba né mè lòù. Mè berɔ́n, mè gwaán mene, né seé mò. Càn a bó mè sé ke Njàgà Bagaà sè ye, te mè ñene gèr.

¹⁷ Mɔ́ mè sé lé gwaán weéh naâ seé hèn kɔ́ó, mè sé né dàgà kela. Á seèn môn sam, mè lé seé hèn mé be mò kè wèh ná ngwéh, Càn nùà njèh lé mè beè jege haá naâ kɔ́ó, ye mè a, né seé mò.

¹⁸ Á sâ, sàgà mò né kei ndɔ́? Mè tueé bí, sàgà mò né seér mân: mè Njàgà Bagaà se né dé lòù, vógó-temé mò né cí, mè njeré déi teèn faá mè sé la bieè naâ nɔ́, bíé ngwéh.

¹⁹ Mè né mé feh mò, mè kwer nuaré déi sam. Mé njéh mene, mè né kwer nùàr dɔ́ɔ́n; mè gwaán né ménâ mé be mò, sâ te mè kum kwa ye nùàr ngún.

20 Mɔ mè baá seé lètenè bò Jûf bɔ́, kɔ mè den seér faá nùà Jûf, te mè kum kwa ye bó. Mè la mene ka *sóú Músi sam, kɔ mè den lom faá mè né gi ka sóú sâ nɔ, te mè kum kwa ye bó.

21 Né cu môn mé bò dèi ndɔ: mɔ mè baá lètenè bòó mé sóú Músi kó ngwéh, kɔ mè den cu faá bó ndɔ: mè den faá mè sóú Músi kó ngwéh nɔ, te mè kum kwa ye bó. Dé hên túé ngwéh ye, mè sóú Càn jòlò ngwéh; môn sam gùm dɔ́n, mè né sóú Càn jolo; ngweéh mè né beè Yeésò Kristò mà!

22 Mé bòó mé né yuaá, né cu ka ménâ ndɔ, mè ké lètenè bɔ́n den nde né yuaásé faá bó nɔ, te mè kum kwa ye bó. Mè dɔ́n mé bó dɔ́n mân bɔ́ gi né, te mè kwómé njií bò dèi teèn yoór Yeésò, te à yili sɔm bó.

23 Sâ mè dɔ́n bɔ́ kuú né felè Njàgà Bagaà, ye te mè kwa gà dé mò teèn ndɔ.

24 Bí né gi kɔ́, ye bòó mé dula yeé doò dɔ́n, doò kem yuo yeé lòù. Mé njéh mene, nuaá mé dula kela né kɔ́, yieé lom né sàgà kɔ́. Sâ bí sòm doò, bí dùlà lòm dé kɔ́ yieé weéh.

25 Bòó mé nde né doò dula dɔ́n né yeé doò maán, te bó memeèh. Sâ dɔ́n, bó bɔ́ gi né te lòù sâ bó tena feh, bó kwa ye tà̀m ngôg. Á sâ, tà̀m ngôg hèllè nde cu né mbaá ñerré le ndɔ. Dé beèh môn sam, béh bɔ́ né dé beèh ménâ, te béh ndeè tà̀m ngôg kwa seér dé kèi cên.

26 Mè dé mò doò mé njolo ké teèn hên tɔb lom né dé cî. Mè dèn ngwéh faá nuaá mé fi njií né kwà̀r mbaá.

27 Mè nuaá mé tueé yeé ngòr Càn kɔ́, mè yo mò tétán lobó meh né, ye te mè lòù diè sér cú.

10

Felè cècàn

¹ Bò nùàr mò, mè ye te bí munó kɔ cu dé mé lé naâ felè bò tele beèh léi jògò ɔɔ́. Bó lé naâ jomo Músi gɔ. Càn lé naâ bó ɔɔ́n jomo bègè cíi kwaá; bó ɔɔ́n, bó lé naá gii nòmò koô sela.

² Sâ tueé né ye, bègè bô nòmò sâ lé naâ bó nòmò Càn kou gii, te bó bilí den yoòr Músi.

³ Yáb mé lé suagaà naâ ké ter beè Càn, bó ɔɔ́n, bó lé naá gii yieé,

⁴ bó ñueé gi nòmò mé lé yuoô beè Càn ndɔ. Ngweéh bó lé sâ ñueé naâ nòmò kweéh jeleé mé né bó ke nyegé wa? Kweéh sâ lé naâ *Kristò.

⁵ Mé ñjéh mene, bó gàm Càn sâ ñgwé kòmò ñgwéh, nùàr kókoó mbaá lètenè ɔɔ́n lé naâ Càn temé lè ɔɔ́ yulá; bó lé ké ya dueè kuú sue leé naâ dé cí.

⁶ Bò ñjèh kèkèné sâ né béh ñjèh teèn feh den, te béh mé kàgà-ndòn veèn lè faá bó nɔ dèn dèn cú.

⁷ Bò dèi lètenè ɔɔ́n lé naâ cècàn dua. Bí té faá bó nɔ dèn. Né te mvù Cànɛ nyagá den ye: Cìli nùàr né doó den ndeé nyegé, bó né yáb gènnè yieé, bó né mbè ñueé; jomo sâ, bó kem wuo ter, bó yila *wón ɱgɔɔ́.

⁸ Mé sár gwaâ né ménâ ndɔ. Béh té sár faá bò dèi lé gwaá naâ lètenè ɔɔ́n nɔ gwá. Bó lé naâ

sár ménâ gwaá, nùàr kám ndètoón cùòb tagár kuú gi mé cieé cên.

⁹ Béh té Nùà Dueè sòn féla; bò déi lé naâ bú sòn lètenè boòn féla, sàb gwaré wula gi bó ndo.

¹⁰ Bí té Càn júé; bò déi lé naâ Càn lètenè boòn jueé, cìlì Càn mé wula yeé nùàr waà, wula gi bó.

¹¹ Bò gèr hèn bó kwa gi né, te feh bó njèh teèn. Bó nyagá kwaá né bó ter, te bó tueé kwaá béh ndo. Lòu sam, béh dé beèh baá bèh mé wón nde aá gií.

¹² Sâ nuaá mé munó né ter njebá doón, bú a, kè nyégé bagasé, mɔ sam à nde né komo die.

¹³ Bò njií mé né bí jilí doón, né gi njèh cên mé né bò nùàr wón doón jilí. Bí kóo ye, Càn né Càn húóm-temê felè beèh faá à lé tueé kwaá naâ béh nɔ. Sâ bó jilí mene bí naàn, à gwàn ndé ngwéh ye bó a: táre yógó bí. Njeré déi né mene bí jilí, à nde né bí terreè haá, te bí yolo komo, bí mvelé yuo teèn.

¹⁴ Sâ mɔ né mân, bò mbeí mò, bí dùlà cècàn duaà dùlà.

¹⁵ Mè né kóo ye, bí né bò kógòn bò, mè tueé njií né mé bí, bí kè nyégé bò njií hèn mé be bìi.

¹⁶ Cu mé béh baá yáb Càn yieé, béh né bú felè ngàb mbè vra, bí kó nyégé bagasé ye, sâ béh bò húóm Yeésò Kristò hualé bilí né kóo. Né faá bèh ménâ mé breèd ndo. Ngweéh breèd mé béh kolé yieé yeé doô, sâ béh bò ngàn yoòr Yeésò Kristò hualé bilí né kóo wa?

¹⁷ Breêd né lom yeé cén tà cén; béh kólé doón. Béh né mene kókoó, béh me yuo lom né ngàn yoòr cén faá breêd cén mé béh bilí gi yeé teèn doò.

¹⁸ Bí kè nji ke bò huaán *Iserálà: Ngweéh bó nyam *sèmè ɲobé yieé né ké toò Càn mà. Ngweéh ké te kɔ, bó bò Càn bilí né kóó wa?

¹⁹ Kènê te mè tueé-re ye cècàn mé nyam sèmè né mé terreɓ faá bèh ménâ teèn wa?

²⁰ Ndóg, mè tueé seér né dé mò ye, bòó mé né cècàn go doón, bó nyam sèmè sâ ɲobé haá yeé mé bò tándulu, dèn ngwéh mé Càn Dueè. Mè tueé bí, bí té gwàn mé bí bò tándulu den bilí bècénè.

²¹ Bí mbè dé tándulù bò dé Càn Dueè fà doón ɲúé kòmò ndé ngwéh; bí yáb tándulù mé yáb dé Càn Dueè fà doón yíé kòmò ndé ngwéh ndɔ.

²² Mo béh né ménâ boó, temé nde né Càn mé béh ɲaâ. Bí né munó ye, béh taré kela né kóó mé Càn wa?

Dene mé nde né yilí Càn toò bò nùàr seén

²³ Bò nuaré déi lètenè bìi ye, bó né gi mé ceér njèh doón boô. Nyea, né gi môn dág. Njèh cén, bò njií sâ doón húóm gi ngwéh. Béh né gi mé ceér njèh doón boô dág. Njèh cén, bó béh te ceér Cànɛ doón gàm làrè ndé ngwéh.

²⁴ Nùà kàn a, té njèh dé seén nùà njèh fón; bú a, fón sér dé bò mbaábòòn.

²⁵ Bí nde né núógó ké tan nge yieé wa? Ceér né teèn, bí té kìnè.

²⁶ Né gi te mvù Cànɛ ménâ nyagá den ndɔ, ye: Tàbè mé bò njií teèn dɔɔŋ né gi dé Càn Dueè.

²⁷ Mɔ nuaá mé Càn kó ngwéh né wò bɛh yâb yilá njií, mɔ wò baá ké teèn, njií mé bó geé kwaá né toò yeè dɔɔŋ, kó lòm mbaá yieé njií, té kìnè.

²⁸ Njèh cén, mɔ nuaré dèi den teèn, ye wò a: Núógó hèn né núógó cècàn, sâ té sònò nágá kékú. Mɔ sam, nùà hèllè nde né yieé, nde né bú seé weh.

²⁹ Mè hèn tueé den né felè nùà hèllè mé nde né lòu nyamé den sâ, mè dé yeè mùnò ngwéh. Á sâ, nùà kàn nde né bieé ye: Naàn mé bó ye nyí a, té njií mé né te ceér-e yíé; mɔ sam, nde né mbeí nyí kɪ ma?

³⁰ Á, mɔ nyí né dé nyí Càn te yáb hèllè vra nɔ, bó nyí teèn jue cu né dé keì wa?

³¹ Mè tueé lom né ye bí a: bí né mene yieé, bí ñueé mene lòu, bí né mene kei bɔɔ, bí bó gí njií mé yilí Càn nde né mé njéh lieé.

³² Bí té gwàn mé bò *Jûf ceén gule, bòó mé Jûf sam be lɔ gule, bò Yeésò bò be lɔ gule ndɔ, ye sâ dɔɔŋ né mé mbòntí mbònti bìl.

³³ Bí bó sér faá mè nɔ: mè lege lom né te mè huom laré beè nùàr dɔɔŋ, te njèh dɔɔŋ ndɔ; mè dé mé gam nde né mè nùà njèh fón ngwéh, mè lege né dé nùàr dɔɔŋ, te bó yili yuo.

11

¹ Mɔ né mân, bí kè wèh beè mò faá mè ke weh né beè Yeésò *Kristò ndɔ nɔ.

Ju cògò felè kaga kwaâ

² Bò nùàr mò, mè vra baá bí, bí né gi mè te njèh dɔ́ɔŋ munó den, bí né tabó ngweé, bí bɔ́ɔ faá mè lé naâ bí tueé keéh nɔ.

³ Mè ye te bí kɔ cu dé hèn: bí kóɔ ye, felè bò siĩb dɔ́ɔŋ né Yeésò Kristò; felè ma vèh né huaán siĩb; felè Yeésò Kristò né Càn ma.

⁴ Sâ mɔ né mân, huaán siĩb mé né Càn mé tàmm felè dua, wa né *sòn-Càn mé tàmm felè tueé dɔ́ɔŋ, né Fehtoò seèn Yeésò Kristò seb.

⁵ Dé ma vèh, cu mé à né Càn dua, wa né sòn-Càn tueé wa, mɔ à seér cògò felè kàgà kwá ngwéh, sâ à seb né si seèn mé né felè seèn ndɔ. Mɔ né mân, sâ à né faá ma mé bele né feh lòu nɔ.

⁶ Mɔ ma vèh cògò felè kàgà kwá ngwéh, sâ bú a, dèn kó mé feh kóbò! Á sâ, feh kóbò hèllè mé feh hobò nde né ma vèh sie ndɔ wa? Njèh fegùlì sam wa? Sâ, bú a, kàgà kwá lòm cògò felè nɔ́ɔŋ.

⁷ Dé huaán siĩb, mɔ à nde aá Càn dua, bú a, té tàmm felè súlì kwá. Lòu sam, à dé seèn felá né Càn; yoòr seèn ñené yuo kelà né terrebb Càn. Dé ma vèh, dé seèn feh keéh lom né terrebb dé siĩ.

⁸ Lòu sam, bó lé huaán siĩb yoòr ma vèh mé sòm ná ngwéh, bó lé ma vèh me sòm seér naâ yoòr huaán siĩb.

⁹ Càn lé huaán siĩb felè ma vèh mé ná ngwéh, à lé me seér naâ ma vèh felè huaán siĩb.

¹⁰ Ma vèh cògò felè kaga kwaá nde né dé cì, te à feh keéh ye, nyí né ka si ma, wanɔ́ɔŋ sâ bò cìlì Càn nde né ñaán.

¹¹ Mè né mene mân tueé, bí kóɔ ye, beè beèh bò Yeésò bò, ma vèh mé feh seèn dèn ngwéh,

huaán siĩb mé feh seèn sam ndo.

¹² Lòu sam, bó lé ma vêh me soóm naâ yoòr huaán siĩb. Bó yeé me gi aá bú, à nde ye bò siĩb déi ɲar keéh. Bí té nyèn ye, doón Càn boó giì naâ kóó ma.

¹³ Bí jògò ke ke mé be biì ye: mo ma vêh né Càn mé feh lòu dua, né huóóm wa?

¹⁴ Bò nùàr né gi bèh doón kóó nyegé, ye mo huaán siĩb den dé seèn mé feh tù, wa né njèh fegùlì.

¹⁵ Feh tù né seér njèh bò vêh, ma vêh lie huóm seér né dé seèn mé njèh lòu. Càn bú yúlí feèh dedàbè ménâ haá né kóó, te ciì nyegé bú feh.

¹⁶ Mo nuaré déi né njeré déi te ɲgòr hên saán, bú a, kó cégé mân, ye né mene béh, né mene bò Yeésò bò dé kàn, béh mé tòu déi toò lè mògò beèh sam cuú ma.

Yáb Càn yieé

(Matíô 26:26-29; Mârk 14:22-25; Lûk 22:15-20)

¹⁷ Mè nde né bí njeré déi tueé, mè bí teèn vrà ndé ɲgwéh. ɲgòr sâ né mân: ye mo bí baá lè mògò biì, bí teèn boó kela seér né veèn mé bagaà sé wa?

¹⁸ Dé toò jògò bó ye, mo bí baá bècénè Càn dua wa, bí den né kekóbé ma. Merré déi né bòn.

¹⁹ Ko né ménâ ndo, te bò nùàr ɲene ko ye bò gècèn bò lètenè biì teèn.

²⁰ Mé njèh mene, cu mé bí bilí yeé dé yáb Càn yieé, bí te ceér Càn bó yí bèh;

²¹ wanoón bó ye, mé bí nde yeé yáb kaán gií, sâ nùà kàn baá seér mé yáb seèn beè, à né mé

njéh sela den, sâ bò mbeí kwarè seèn né mé cùè kuú.

²² Mo né ménâ, bí ké gwò bìi yíé bèh, bí ñueé den teèn wa? Bí kó ñgwéh ye bí sâ seb den né bòñ bò Yeésò bò wa? Bí kó ñgwéh ndo, ye bí bɔ́o gulí né bòó mé yáb beè sam wa? Kòcò, bí ye, júée bí a naàn? Bí ye, kéí bí mé njéh lòu wa? Mè teèn sam, mè tueé bí, mè bí dé sâ kéí nyí ndé ñgwéh.

²³ Bò njií mé mè lé ñgweé naâ sònò Fehtoò beèh Yeésò, mè lé bí feéh naâ cí. Lè cibí mé bó lé ndeè naâ Fehtoò beèh teèn sar, à lé naâ breèd weh,

²⁴ à vra Càñ teèn, à kólé, ye: Hèn né ñgàñ yoòr nyí; nyí haá kuú né felè bìi. Bí bó dèn ménâ, bí né nyí teèn munó ma.

²⁵ À bɔ́o cu mé ñgàb mbè ménâ ndo. Bó yee yieé gi aá, à jɔgo weh ñgàb doò, ye: Mbè hèn né ñgòñ feê mé Càñ ko né mé húóm nyí; wa cu doón mo bí baá ñueé, bí bó bèh mân, bí né nyí teèn munó den ma.

²⁶ Mo né mân, sâ yuoò hèn nde wa lòu mé Fehtoò beèh cu ndeè né teèn, cu doón mo bí baá breèd mân yieé, bí né mân ñueé, sâ bí teèn tueé keéh né cio seèn.

²⁷ Mo né ménâ, sâ nuaá mé né breèd Fehtoò beèh mé yííí temé mene yieé, né mbè seèn mé yííí temé mene ñueé doón, né ñgàñ yoòr mé húóm Fehtoò beèh seb. Sâ bú a, kóo ye nyí né mé ju felè ndo.

²⁸ Sâ nua kàn a, munnò nyégé ká lè seèn bagasé, te à nde ye breèd yieé, à ñueé ye mbè.

²⁹ Nuaá mé né breêd sâ yieé, né mbè sâ ñueé, mé ngan̄ yoòr Fehtoò beèh teèn ñéné kéh ngwéh, né ju yoòr mé be seèn nuaán su.

³⁰ Beén bò nuaré dèi lètenè bìi tétán nu yeé mé ñjéh, bò dèi mé ñjéh njou den né lòù, bò dèi mé ñjéh kuú gi aá.

³¹ Mɔ béh sé né mé be beèh ke nyegé, te béh nde ye yieé, béh sé né ju beè Càn líim.

³² Sâ mɔ Nùà Dueè né kènê ju beèh tená, à né béh gèr feh, sâ à bɔɔ né te lòù mé *wón̄ nde né ju die, béh teèn yílá cú.

³³ Sâ bò nùàr mò, mɔ bí nde aá yáb Càn bilí yieé, bí kèlà bò mbaábi teèn.

³⁴ Mɔ cùè né nuaré dèi sie, bú a, jògò yíé gí ké gwò seèn ye. Mɔ sam, bí mògò bilí nde né dé ju yoòr bìi tulu suù.

Mè bò ju dé jomò kwaá lɔ née ménâ ye. Kɔ mè ndeè baá ké lètenè bìi, mè tueé ye.

12

Seé mé Cúcuí Nɔgâ haá né nùà kàn

¹ Kènê mè nde né bí seé Cúcuí Nɔgâ se. Bò nùàr mò, mè ye te bí kɔ nyegé gècèn felè bò seè sâ.

² Bí né kɔɔ ye, cu mé bí lé Yeésò kó ná ngwêh, bí lé càn dua beèh càn tándûg, bó lé bí turú gɔ beèh lòù.

³ Mè ye te bí ngweé nyegé kènê, ye môn sam cuú; te bí kɔ ye, nuaá mé tueé né mé terreb Cúcuí Càn, dé seèn túé ndé ngwéh ye Càn a, dúágá Yeésò duagà! Nuaré dèi túé kòmò ndé ngwéh

ye: Yeésò né Nùà Dueè, mo à mé Cúcuí Nàgâ lè sam ndo.

⁴ Seé Cúcuí Nàgâ ñené yuo kelà né yoòr nùàr mé gèh hihiné; Cúcuí cén sâ bɔ́ɔ gi né ménâ doón kɔ́ɔ.

⁵ Ceér né hihiné, bó doón bɔ́ɔ gi né seé Fehtoò beèh cén sâ.

⁶ Kèkènè seé bɔ́ɔ hihiné doón, Càn cén sâ bò nùàr terreb haá gi né kɔ́ɔ.

⁷ Nùà kàn né mé seé seèn yoòr faá Cúcuí Nàgâ haá keéh naâ bú nɔ, ye te gam nùàr doón.

⁸ À bò dèi haá né terreb ngòr mé kógòn mene tueê; à haá bò dèi terreb dé kàgà-ndòn Càn seè.

⁹ Né bú Cúcuí cén sâ haá né bò dèi temé cén yoòr Càn kwaá nji kɔ́ɔ, à bò dèi haá né terreb dé beén hihiné taré sòòm.

¹⁰ Bú Cúcuí cén sâ bò dèi haá né terreb dé fém bɔ́ɔ, haá cu bò dèi terreb dé *sòn-Càn tueê. À haá bò dèi terreb te bó ñene geé kɔ̀ bò ñèh dé tándulù mé dé Cúcuí Nàgâ. À bò dèi haá né terreb dé leba juù hihiné mbaá tueê; à bò dèi dé bɔ́òn haá né terreb dé bò leba juù sâ ngweê te bó se.

¹¹ Né lom ka terreb Cúcuí cén sâ bɔ́ɔ gi né ménâ kɔ́ɔ; à nùà kàn seé seèn haá né faá à gwaán keéh nê nɔ.

Gùm nùàr mé bò gà hihiné teèn

¹² Béh né gi kɔ́ɔ ye, nùàr né gùm cén, mé gà teèn hihiné. Gùm nùàr sâ né mene teèn mé gà hihiné, doón né gi yo cén. Mé Yeésò *Kristò né ménâ ndo:

13 né mene bò *Jûf, mé bòó mé Jûf sam, né mene bò kwer, mé bòó mé kwer sam doón, béh lé kou gii naâ nòmò Càn mé terreb Cúcuí Nágâ cén, te béh ɲa yo cén. Béh doón kwa bilí Cúcuí cén sâ ndo.

14 Bó gùm nùàr mé gà cén mé lòm ɲgwéh, né mé gà teèn hihiné.

15 Mɔ gule sé ye: nyí be sam, sâ nyí gà déi yoòr nùàr sam; mɔ à né mene ménâ tueé, sâ à gà mé né yoòr nùàr sam wa?

16 Mɔ tie sé ye: nyí hàmm gà déi yoòr nùàr sam, kɔ nyí sé la né njolo; mɔ à né mene ménâ tueé, sâ à gà mé né yoòr nùàr sam wa?

17 Mɔ gùm nùàr doón sé né gi lélán njolò, bó sé ɲgweé naâ mé kei wa? Mɔ sé né gi lélán tieé, bó sé njèh dulí ɲgweé naâ mé kei?

18 Mè tueé bí, Càn gà dé kàn yoòr nùàr me kwaá né te bèh seèn-e faá à gwaán nê nɔ.

19 Mɔ gà cén mé huún sé né gi gùm nùàr doón kɔó, sâ yo sé teèn ná ɲgwêh!

20 Gà hihiné me bilí né kɔó, te nde ye ɲaá gùm nùàr.

21 Mɔ né mân, sâ njolo a, té túé ye be a: nyí wò gwàn ɲgwéh! Feh a, té mé bò gule túé ye bó a: nyí bí gwàn ɲgwéh ndo!

22 Háye, bò gà mé né beè nùàr yuyuaásé doón, né gi mé seé boòn.

23 Bòó mé béh né munó ye bó hàmm gà déi sam doón, ɲgweéh béh ke nyegé kela cu né bó wa? Béh cií nyegé seér né bò gà mé béh né mé njéh gúlí.

²⁴ Bò dé mé béh mé njéh gùlì bèh, den né dé bòn méné. Càn lé me sòm naâ yo mé gùm mene, ye te béh cií kela seér bò gà dé memanè.

²⁵ Yeé baá mân, yo lòu nàrè dèn cú ndò, te bò gà gam kuú seér lètenè bòn lòu.

²⁶ Mò gà cén déi né yoòr yeé baán, sâ núr ngweé né mé bò mbeí mene. Mò gà déi né yoòr yeé ngulí, sâ bó bò mbeí nde né samé gií dón ndò.

²⁷ Bí kóo ye, bí né gi dón gùm yoò Yeésò *Kristò; nùà kàn yoòr seèn né gà cén déi.

²⁸ Né ménâ mé bòn bò Yeésò bò ndò, Càn bó teèn te kwaá né lòu: toò jògò né bò mbòn tebê, jomo sâ bò *sòn-Càn bò; dé tagár né bò fèh-njèh bò; te bò fém bò nde ye bele. Jomo sâ né bòó mé taré sòm yeé bò nùàr o, bòó mé gam yeé bò mbeí o, bòó mé né seé ke nyegé o, bòó mé tueé né leba juù hihiné o, dón Càn bó te bòn bò Yeésò bò te kwaá né lòu.

²⁹ Faá bèn mé bí né bó néné sâ, bó bò mbòn tebê dón sam, bó bò sòn-Càn bò dón sam, bó bò fèh-njèh bò dón sam ndò. Bó gi mé terreb fém bô dón sam,

³⁰ bó mé terreb beén taré sòm dón sam, bó gi mé terreb leba juù hihiné tueé dón sam, bó gi mé terreb leba juù sâ seé dón sam ndò.

³¹ Mò né ménâ, sâ bí gwàn kélá sér bò gà seé dé kokoò, bí gwàn lòm mé temé biì mene.

Mé njéh mene, kwá mè feh bí dé mé né bò mbeí dón huóm yógó.

13

Gwaân

¹ Mò mè sé né mene ju nùàr wónj dóónj tueé laré, mè tueé bilí mé ju bò cìlì Càn mene, mò mè mé gwaân nùàr lè sam, sâ mè né mbaá faá jùàgà nò ngulí tum den, mò sam faá sɔgo ngulí ndan den né kɔó ndo.

² Mè sé kwa gi mene terreɓ *sòn-Càn tueê, mé bò njèh nénâɓ ngweé komò, mé terreɓ njèh dóónj kɔó gií, mò mè mé gwaân nùàr lè sam, sâ mè né njèh mbaâ. Mè sé kwaá njií gi mene temé mò dóónj yoòr Càn, mè né mene tueé ye tòr a: kòmò yuò doó sâ, ndé sèr toò, à né mene sòn mò ngweé, mò mè mé gwaân nùàr lè sam, sâ mè né njèh mbaâ.

³ Mè sé geé njií gi mene bò njèh mò mé bò saám bò, mè yila nde bilí tuar mé gùm mò mene, mò mè mé gwaân nùàr lè sam, sâ ndóg kwòm sam.

⁴ Nuaá mé né nùàr gwaán, né yeé sèɗ kwaá, né yeé nùà bagaà, à huer kú bèh, à mènàɗ bó bèh, à feh hàɓ bèh.

⁵ Mò nùàr né nùàr gwaán, à njèh fegùlì bó bèh, à nùà nyaâ ɗá ndé ngwéh, à nùà fúru-temê dèn ndé ngwéh, à njùɗ kú ndé ngwéh ndo.

⁶ Nuaá mé né nùàr gwaán, kwè* sèn bèh, à gwaán seér né gècèn.

⁷ Nuaá mé né nùàr gwaán, né yeé veèn bò mbeí seɗ, à kwaá njií lom temé mé Càn, à né ndèm kwaá, ye Càn nde gi né njèh dóónj nyegé, à né gi dóónj yoló ndo.

13:2 13:2 Mat. 17:20; 21:21; Mk. 11:23 * **13:6 13:6** Mò nùàr die, bó né lòu seén seér, sâ né kwè.

⁸ Gwaân dé seên nde den né méménâ dé kèi cên. Ngòr bò sòn-Càṅ bò gi nde né kóó, terreb mé béh lé kwaá naâ dé leba juù hihiné tueê gi, kógòn bò nùàr gi yuo ndo.

⁹ Lòu sam, béh njèh doón kó gi ṅgwéh, béh ngòr dé sòn-Càṅ doón túé làrè ṅgwéh ndo.

¹⁰ Mo njií mé né gùm doón ndeè waà baá, dé mé gùm doón sam doô nde né leér yuo.

¹¹ Léí mé mè lé naâ huaán maàn, mè lé tueé beéh ngòr huaán maàn, mè lé munó beéh faá huaán maàn nɔ, mè njèh doón ṅgweé kɔ lom faá huaán maàn ndo. Mè yeé kula baá, seé huaán maàn hèllè gi yuo mè yoòr.

¹² Kènê béh ṅene njií den né bò njèh cibi mbaá, faá béh ṅene yeé te nòmò† nɔ. Cieé déi béh nde né mé njolo ṅené ṅagá. Kènê mè kɔ cegé né njèh kèb cén, loòró déi mè nde né doón kóó gií, faá Càṅ né mè mé gùm mene kóó gií nɔ.

¹³ Njèh tagár gi ndé ṅgwéh: temé cén mé béh né yoòr Càṅ kwaá njií doô gi ndé ṅgwéh; ndèm mé béh né mé bú kwaá, gi ndé ṅgwéh; gwaân gi ndé ṅgwéh ndo. Lètenè bò njèh tagár hên, gwaân kela né kóó.

14

Seé Cúcuí Nágâ

¹ Sâ bí fágá lòm feh mé bò mbaábi gwaân. Bí gwàn seé Cúcuí Nágâ yoòr bìi gwaàn ndo. Bí tétég gwàn kélá *sòn-Càṅ tueê.

† **13:12 13:12** Bó mé nòmò me njií né cafanê. Pôl lé dé seên me njií seér naâ mé daregà. Lòu sam, daregàdé léi toò lé naâ fufulú.

² Nuaá mé kwa né dé seèn terreb dé leba juù hihiné tueê, tueé njií lom né mé Càṅ, à mé bò nùàr túé ní ṅgwéh, à tueé seér né bò njèh nénâb faá Cúcuí Nḡgâ tueé né bú ɲɔ. Bò nùàr bú sâ ṅgwé kòmò ndé ṅgwéh.

³ Dé nuaá mé kwa né terreb sòn-Càṅ tueê, môn sam. À dé seèn tueé njií né mé bò nùàr, te bó kwaá yam njií gi temé yoòr Càṅ, te toó nyegé bó, temé die bó lè.

⁴ Nuaá mé kwa né dé seèn terreb leba juù hihiné tueê sâ, tueé ṅgulí nyegé lom né temé dé seèn nùà njèh. Dé nuaá mé kwa né dé seèn terreb sòn-Càṅ tueê, môn sam; à dé seèn tueé ṅgulí nyegé né temé bò Yeésò bò ɔɔṅ.

⁵ Mè sé la ye bí ɔɔṅ, túé gí leba juù hihiné; njèh cén, mè gwaán kela né ye bí tueé seér sòn-Càṅ. Mè tueé bí, nuaá mé tueé né sòn-Càṅ huom kela né kɔɔ mé nùà leba juù hihiné tueê. Mɔ sam, kɔ sè-njàb né teèn, te bò Yeésò bò ṅgweé kwa ye, bó kwaá yam njií gi temé yoòr Càṅ. Mɔ sam, sâ sòn-Càṅ kela né kɔɔ.

⁶ Wanɔṅ bò nùàr mò, hèn mɔ mè waà ké yoòr biì, mè tueé bí mé leba juù hihiné, mɔ bí ṅgúṅgwéh, sâ nde né bí gam wa? ṅgweéh mɔ mè waà ké yoòr biì, kɔ mè tueé bí te ju mé nùàr ɔɔṅ né ṅgweé, te bí ṅgweé ye mà. Mɔ né ménâ, bò njií mé mè naâ ké toò Càṅ ṅené, mè nde né bí se nyegé; mè tueé mene ṅgòr kógòn, né mene ṅgòr sòn-Càṅ, né mene njèh feèh, mè tueé bí, kɔ mè boó ménâ, sâ gam ye bí.

⁷ Béh me njií mé kù bô nján; bó né bò toú mbaá. Mɔ wò tuaga vurú njií né mbaá, wò lobo

vurú njií nján mbaá ndo, nde né ngulí cegé wa?

⁸ Hên, mo nùà túágá-tàn* né gèh tàn dé taáb tuagá vurú den, nuaré déi nde né taáb mbaá nyegé kuú wa?

⁹ Né kèi cén ménâ ndo: mo bí tueé den né tebé te leba juù hihiné, sâ bò nùàr nde né tebé ngweé wa? Mè tueé bí, bí tueé den né mbaá, bó ngúngwéh, kobo kela né ter.

¹⁰ Bò ju hihiné né lom ká lè wónge ngún, bó doón né gi te ceér-e ndo.

¹¹ Mé njéh mene, mo mè ju mé bó né mè teèn tueé njií sâ ngwé kó ngwéh, sâ nùà hèllè né beè mò kìn, mè né taré kìn beè seèn ménâ ndo.

¹² Né cu mân mé bí ndo, bí bòó mé né lom terreb seé Cúcuí Nágâ gwaán doón, bí lègè lòm terreb dé kokoô kwaà; tétég sé la né bòó mé nde né bò Yeésò bò gam, te bó kwaá yam njií lom temé yoòr Càn.

¹³ Teèn sâ, mo nuaré déi kwa terreb leba juù hihiné tueê, sâ bú a, dùà Càn, te Càn haá bú terreb bò njàb teèn seè ndo.

¹⁴ Wanoón mè sé né Càn mé leba juù hihiné dua den, temé mò né dé seèn ngweé, feh mò dé seèn ngwé kwà ngwéh.

¹⁵ Á hên, mè bòó som nde aá naàn wee? Mo né ménâ, ko mè dua né mé ju lô mò, mè né mé leba juù hihiné dua ndo. Mo né bené, mè bené de nde né mé ju lô mò, mè de cu mé leba juù hihiné ménâ.

¹⁶ Wanoón mo wò vra lom né Càn mé leba juù hihiné, sâ bòó mé né kwarè yeè lòù bilí felá den,

* **14:8 14:8** Tògò dé koô mé hueh faá tàn nò.

nde né ngòr yeè gwaán, ye «Môn” wa? Bó gwàn ndé ngwéh. Lòu sam, njií mé wò né teèn tueé sâ, bó ngwé kó ngwéh.

¹⁷ Sâ ngòr yeè hèllè la huom mene naàn, mbeí yeè dé seèn gàm ndé ngwéh.

¹⁸ Mè né Càṇ mé gècèn mene vra. Lòu sam, mè né gi bí doón mé leba juù hihiné tueé yogó.

¹⁹ Mé njéh mene, mò bò Yeésò bò bilí baá, mè gwaán kela né njàb tìn té tìn tueê, te yila bó felè, te gam bó; mè gwaán kela né cí, mé njàb kám te leba juù hihiné tueé deèn.

²⁰ Bò nùàr mò, bí té njèh faá bò huaán tetôôr nò munnò; bí munnò sér faá bò jojolô bò nò. Kò né dé veèn bôô, sâ ye; dé sâ bí teèn dèn sér faá bò huaán tetôôr nò; bó dé bòn veèn bó kó ngwéh.

²¹ Dé leba juù hihiné tueê, né te mvù Càṇe nyagá den ye:

«Càṇ Dueè ye: nyí nde né dàṃ bò nùàr nyí njèh tueé,

nyí bó tueé keéh nde né sònò bò kìn;

bò kìn nde né bó mé ju lòô bòn kìn sâ tueé.

Mé njéh mene, bò nùàr nyí sòn nyí ngwé ndé ngwéh.»

²² Sâ tueé né ye, Càṇ né njeré déi te leba juù hihiné feh kwaá; à feh kwaá né mé bò nùàr dé ké cieè. Dé sâ dé bôô mé né temé yoòr Yeésò Kristò kwaá njií sam. Dé bòn né seér terreb dé sòn-Càṇ tueé beleè, te feh bó njèh, te bó ṇene kò teèn, ye Càṇ baá lètenè bòn mé terreb mene. Dé bò ké cie bò, bó dé sâ ṇéné kó ndé ngwéh.

23 Hên mo bò Yeésò bò bilí baá mòngò dé Càn duaà, dé kàn mé dé kân tueé lom né leba juù hihiné, mo bò lòu bò mé bò ké cie bò né lètenè bìi teèn, sâ bó bí bò kùlù bò yílá ndé ngwéh wa?

24 Mè tueé bí, mo bí tueé seér né sòn-Càn mé ju lòô, sâ, né mene nùà lòu né mene nùà ké cie nde né teèn yílá, à ngweé kwa, veên seèn nde né bú be sie,

25 bò mùnò lèrrèb seèn doón nde gii né cie ñenè yuo kelá, à nde né toò Càn cemmé ndeé, à die bú, ye bí a: Né bòn, Càn terrèb né lètenè bìi kóó.

Njèh te ceér-e boô

26 Dé hên béh sònò tueé cu nde né kei, bò mbeí mò? Mo bí bilí baá kèn, nuaré dèi de bené, cén dèi feh njèh, dèi né bí njií mé à ñenè naâ ké toò Càn se nyegé, cén dèi tueé mé leba juù hihiné, cén dèi se seér te ju lòô. Te bò njií mé bí boó gi né sâ doón gam seér bò Yeésò bò lòu, bó kwaá yam njií gi temé yoòr Càn.

27 Mo bí tueé né mé leba juù hihiné, sâ bí túé lòm nùà fà mé tagár, bí tueé te sòne te sòne; nuaré dèi né bò njií mé bí tueé né sâ se seér.

28 Gèh bò ngòr te leba juù hihiné hên, mo nùà seè teèn sam, sâ nùà kàn a, té mé njéh ter te mòngò mbaá kòmò wùò kú; bú a, túé lòm ké lè mé Càn.

29 Mo bòó mé tueé né dé boòn *sòn-Càn baá tebé tueé, bó a, túé lòm nùà fà mé tagár ndo, te bò mbeí felá nyegé, bó pi lòu.

30 Mo nuaré dèi baá njèh mé njolo ké toò Càn ñenè njií, sâ nuaá mé né njií sònò cu sâ tueé, bú a, téná ló môn, te mbeí tueé keéh.

³¹ Bí né gi mé ceér sòn-Càṅ tueé larê dɔ́ṅ. Njèh cén, bí túé cécéné, sâ te bò nùàr maán weh njèh teèn, temé taré giì bó lè dɔ́ṅ.

³² Lòu sam, bò sòn-Càṅ bò né yeé bò siè-sòn bò.

³³⁻³⁴ Wanóṅ Càṅ gwàn ngwéh mé béh ndabé go lòu, à gwaán seér né ye, béh bó njèh te ceér-e te ceér-e.

Bò véh a, té sòn lè mògò bò Yeésò bò túé, te mògò bìi den faá dàm mògò bò Yeésò bò wón dɔ́ṅ nɔ; bó mé ceér sòn tueê ké te mògò sam. Bó sou nyagá kwaá né te mvù Càṅe môn ndɔ, ye: Bò véh a, lèb dèn lòu.

³⁵ Mɔ bò véh gwaán né njeré déi ngweé nyegê, wa bó a, ndé bíé nyégé mé bò si bɔ̀n ké gwò ma; wanóṅ mɔ ma vèh tueé sòn ké te mògò bò Yeésò bò, húóm ngwéh.

³⁶ Môn! Merré déi bí munó né ye, ngòr Càṅ lé yuoó naâ beè bìi; merré déi bí ye, ngòr Càṅ lé nde loóm naâ dé bìi ndɔ?

³⁷ Mɔ nuaré déi munó né ye, nyí né sòn-Càṅ, wa nyí né mé terreb Cúcuí Nágâ, sâ à nde né kɔ́ó ye, bò njií mé mè nyagá né hèn yuoó naâ sònò Fehtoò beèh.

³⁸ Mɔ à ménâ jéné kó ngwéh, sâ bí té sòn seèn mbaá ngwé kú, bí té mé bú tán.

³⁹ Mɔ né mân bò mbeí mò, sâ temé bìi a, gwàn kélá sòn-Càṅ tueê. Mé njéh mene, bí té leba juù hihiné yín ndɔ.

⁴⁰ Bí bó nyégé gí njèh dɔ́ṅ, te bele ceér.

Komo yuoò Yeésò

¹ Bò nùàr mò, mè lé naâ ké lètenè biì Njàgà Bagaà se, bí lé naâ temé teèn tég kwaá njií; wa hên bí née den ka teèn tég njebá taré ye. Kènê mè gwaán cu né bí se ferrê.

² Càn bí hên yili som keéh né mé Njàgà Bagaà sâ; kò bí né temé teèn nɔ́ɔ́n kwaá njií ndɔ́, sâ ye. Mɔ sam, sâ bí lé gwaán kuú naâ dé mbaâ.

³ Bí kóɔ ye, mè lé bí sâ feh keéh naâ ngéi ngòr mé Yeésò *Kristò lé naâ mè tueé; mè lé ye bí a, Yeésò Kristò lé naâ felè veên beèh kuú ma, né ka nág faá bó lo nyagá kwaá naâ te mvù Cànɛ nɔ́;

⁴ bó furú bú; lè cieé tagáre à komo yuo te cio, faá bó lo naâ te mvù Cànɛ nyagá kwaá ndɔ́;

⁵ à ñené yuo kelà toò Piêr; jomo sâ toò bò mbòn tebê yulà cùɔb fà doô.

⁶ À ñené yuo kela cuù toò bò mbòn seèn déi, sâ bó né bècénè, bó lé naâ njèh yuii tín mân yɔgɔ́, bó ñene gi bú kèi cén dɔ́ɔ́n. Lètenè bòó mé lé naâ bú ñené sâ, bò nùàr kókoó née mé njolo ye, kuú cegé né bò déi.

⁷ Jomo sâ, à nde ñené yuo kelà toò Jâk, à ñené yuo kela cuù toò bò mbòn tebê dɔ́ɔ́n ndɔ́.

⁸ Jomo bɔ̀ɔ̀n dɔ́ɔ́n, te à ñené yuo kelà ye toò mò. Á sâ, huaán mvuɔ̀ɔ̀b te ñàr lè faá mè nɔ sam.

⁹ Lètenè bò mbòn tebê Fehtoò beèh dɔ́ɔ́n lólôb bò cèrè-mbân né mè ndɔ́. Mè wúlú ngwéh nuaá mé sé la né lètenè bò mbòn tebê yilá. Mɔ bó ye

15:3 15:3 Es. 53:5-12 **15:4 15:4** Ps. 16:8-10; Mat. 12:40; Seé b. 2:24-32 **15:5 15:5** Mat. 28:16-17; Mk. 16:14; Lûk 24:34, 36; Jân 20:19 **15:8 15:8** Seé b. 9:3-6 **15:9 15:9** Seé b. 8:3

tútueè, mè lé naâ bòn bò Yeèsò bò gèr mé gècên mene feh keéh.

¹⁰ Mé njéh mene, Càn kó-jerè njolo yoòr mò cì ngwéh; njua seèn mé kènê mè baá ye nuaá mé né mè hên. Kambér njua Càn sâ lé dé mbaâ ná ngwéh; mè tema yɔgɔ seér cu aá bò mbòn tebê seé mé njéh hên nɔ. Mé njéh mene, ka mè sam, né lom húóm-temé Càn mé né yoòr mò boó den né mân kɔó.

¹¹ Sâ, mo mè se mene Njàgà Bagaà kɔó, né mene bò mbòn tebê déi, doón ju sam, béh se gi né Njàgà Bagaà cén mé bí né gi temé teèn kwaá njií sâ.

Komo yuò bò nùàr

¹² Béh yeé baá ngòr Càn se yɔɔ, ye Yeèsò Kristò komo yuo aá lè cio kèn, boó cu né naàn mé bò nuaré déi lètenè bìi ye, bò komó te cio kòmò yuò bèh wa?

¹³ Ngweéh sâ Yeèsò Kristò sé lé te cio kòmò yuò ná ngwéh ndo wa?

¹⁴ Mo Yeèsò Kristò sé lé te cio kòmò yuò ná ngwéh, sâ béh ngòr Càn tueé kuú né dé lòù, sâ bí temé teèn kwaá njií kuú né dé lòù ndo.

¹⁵ Te jomo sâ bó sie sagá cu ye béh nyeén teèn, ye béh né bò *sòn-Càn bò dé nyenyenê, kei mé boó béh ye bò nùàr a, Càn komo sòm aá Yeèsò te cio wa? Mo sé né ka gècên ye bò komó te cio kòmò yuò bèh, ngweéh sâ Càn sé lé Yeèsò te cio kòmò sòm ná ngwéh mà.

¹⁶ Mo Càn bò komó te cio kòmò sòm bèh, sâ Yeèsò Kristò sé lé te cio kòmò yuò ná ngwéh.

¹⁷ Mɔ Yeésò sé lé te cio kòmò yùò ná ngwêh bòn, sâ bí temé yoòr seèn kwaá njií den né dé lòu. Mɔ né ménâ, sâ bí vu aá be ndɔ, veèn bìi né cu ka yoòr bìi mbaán den.

¹⁸ Sâ tueé cu né ye, bòó mé lé naâ te ceér Yeésò kuú dɔ́ŋ, lòu leér le gi aá kèn ndɔ.

¹⁹ Mɔ ye ndèm mé béh né yoòr Yeésò kwaá njií hèn gam lom né béh dé ká lè wónɛ, sâ bò nuàr a, yúé kélá béh mé bò déi.

²⁰ Mè tueé bí, Kristò lé naâ te cio komo yuo, à baá cu mé njolo, te feh kwaá ye béh a, bò komó nde né te cio môn komo yuo gií ma.

²¹ Lòu sam, cio lo yilá naâ ká lè wónɛ felè nùà cèn, béh te cio komo yuo gi nde né felè nùà cèn ndɔ.

²² Gèh dé mé bò ndùté ndùtù Ádàm né cio felè Ádàm bilí yilá hèn, bòó mé mban bilí né yoòr Yeésò Kristò komo yuo nde né te cio felè seèn ménâ ndɔ.

²³ Njèh cèn, nùà kàn né mé lè mè seèn: toò jògò pèm né Kristò. Lòu cuú seèn, bò Kristò bò bele keéh;

²⁴ sâ wónɛ ceré baá ndɔ. Lòu mé wónɛ ceré nde né teèn sâ, bò tándulu bó bò mgbè bòn mé bò kokoò bò mé ye wónɛ né beè bòn dɔ́ŋ, Kristò nde gi né bó nyoló sɔm, te à haá njií cu kɔgɔ mé Tele seèn Càn.

²⁵ Bú Kristò te kɔgɔ den ngɔgɔ nde né kɔó. Kɔ Càn domó njalé kwaá gi aá bò bònò bò ka ba gulè seèn, sâ à haá njií cu ye kɔgɔ mé Tele.

²⁶ Nùà bònò mé bó nde né nyoló ceré né Cio.

²⁷ Te mvù Cànje né gi ménâ nyagá den ndo ye: Càn ka ba gulè Kristò ba kwaá gi né njèh doón. «Doón» bú hên né dé seèn hiín, à Càn nùà njèh teèn kè mà kék ngwéh. Dé seèn à njèh doón ka ba gulè Kristò ba kwaá gi né kóó. Càn ka Nuna seèn dèn sér ndé ngwéh.

²⁸ Mò njèh doón ndeè baá gi ka Nuna Càn, sâ Nuna mé feh seèn baá ka Teleè ndo. Lòu sam, Tele bú terre b felè bò njií sâ doón haá gi naá kóó. Cu sâ, Càn den lom nde aá Nùà Dueè dé ndeèr felè njèh doón kóó.

²⁹ Mè nde né bí njeré dèi tueé. Bòó mé kou né nòmò Càn te sòn bò nùàr bòn mé kuú gi aá, bí jògò múnò ke felè bòn ye. Bó ménâ bóó né dé kei? Mò sé la né ka bòn, ye bò komó te cio kòmò yùò ndé ngwéh, sâ bó bòn nòmò Càn te sòn bòn kou kuú né dé kei wa?

³⁰ Mé béh mene, sâ béh te gèr-e cu doón nar yila kuú né dé kei?

³¹ Mè tueé bí, bò nùàr mò, mè né cio cieé doón líim soó. Mè né mé vógó-temé felè bií, mè tueé né bí dé cí. Vógó-temé sâ né ye: kènê béh bí dé beèh baá gi beè Fehtoò beèh Yeésò Kristò.

³² Né mene ká Efèse, béh bò nyam yaà né mé lègè kwaré. Mò se la né dé bò njèh wôn, ngweéh sâ mè sé lege kuú den né dé mbaà mà. Mè tueé bí, mò Càn bò komó te cio kòmò sòm bèh, sâ mè sé la tueé naá faá kàn hên nò, ye: «Béh yí yáb kókoó, béh njúé mbè kókoó ndo, kwéh béh nde né kuú gi.»

³³ Bí té feh biì teèn bèlè ló: nùà veên né yee nùà bagaà jin.

³⁴ Bí dèn faá nùàr nɔ, bí té veên kè mà cú. Mè tueé bí, bò nuaré déi lètenè biì Càn kó ngwéh. Fegùlì bí mé njéh sìè ngwéh wa?

Yo dé feê

³⁵ Nuaré déi nde né bieé ye, bò komó te cio komo yuo cu nde né naàn wa? Yo bɔ̀n den nde né naàn ndɔ wa?

³⁶ Sâ wò né tándugó! Wanoón mɔ wò dobo yií gèh njèh dòu, à beéh dòu vùàn lè bèh, te jìlì yuo teèn, feí ye wa?

³⁷ Wò né mene ngwàgàm dobo, wò dobo yee mvum, wò ngege dòbò bèh.

³⁸ Càn haá keéh né mvum dé kàn jìlì seèn faá à gwaán nê nɔ, à haá bú kèkèné dé seèn mé né ka yoòr seèn ndɔ.

³⁹ Mé núógó né cu ménâ ndɔ. Núógó njèh cecemâ doón kèi cén sam: núógó nùàr né hiín, núógó nyaàm hiín ndɔ; núógó noòn mé núógó ngò né bele hihiné ménâ.

⁴⁰ Yo né kèi fà: dé ké te vulúu né hiín, dé ká doó hiín ndɔ. Bò yo dé ké te vulúu huómé nde né dé bɔ̀n hiín mé bò yo dé ká doô.

⁴¹ Yàgà huôm dé lòu né hiín, dé weèh hiín, dé bò mbentò hiín; ké lètenè bò mbentò sâ, yàgà huómé bɔ̀n né hihiné ndɔ.

⁴² Nde né ménâ lòu mé bò komó nde né lè cio komo yuo gií. Mɔ bó furú sɔm aá nùàr, à nde né fɔ yuo. Mé yo dé feê, mɔ nùàr komo yuo aá te cio, à dé seèn fò ndé cú.

⁴³ Mò bó furú njií aá komó dòù, sâ à baá yuaásé, veénsé mân. Lòu mé à komo yuo cu aá te cio, à nde né yàgà huóóm, à den seér tarésé.

⁴⁴ Cu mé bó né bú ka tàbè furú njií, à né núógó mé húóm. Mò à komo yuo aá te cio, sâ yo seèn baá seér dé feê mé Cúcuí Càn haá naâ bú. Lòu sam, yo dé njèh wôn né teèn, sâ yo dé Cúcuí né teèn ménâ ndo.

⁴⁵ Né gi te mvù Cànè ménâ nyagá den, ye: «Ádàm nùà toò jògò lé naâ mé yòn.» Ádàm dé jomò né Yeésò, à dé seèn né Cúcuí mé haá né yòn kóó.

⁴⁶ Bò nùàr yo dé Cúcuí sâ njéné lógó bèh, bó njene lógó yeé yo dé wôn, te bó nde ye dé Cúcuí njéné.

⁴⁷ Bó lé Ádàm nùà toò jògò meè naâ mé tàbè. Ádàm dé jomo lé dé seèn yuoó naâ ké te vulúu.

⁴⁸ Bò *wón bò felá né nuaá mé bó lé meè naâ mé tàbè hèllè; bò dé ké te vulúu felá dé boòn nuaá mé yuoó naâ ké te vulúu ndo.

⁴⁹ Né kèi cén mé béh ndo: béh felá né dé mé bó lé meè naâ mé tàbè; béh felá cu nde né nuaá mé lé yuoó naâ ké te vulúu ménâ ndo.

⁵⁰ Bò nùàr mò, mè bí hên tueé né te bí kó ye, bò njií mé bó me gi né mé núógó bò húóm doón, te *Lò Cànè yílá ndé ngwéh. Naàn mé njií mé nde né lòu fò bò dé mé fò bèh nde né bècénè den bilí wa?

⁵¹ Bí kwá mè feh kwaá bí njèh nâb déi njolò: béh ndeè lòu doón kú gí ndé ngwéh, béh nde né doón kweéh seér gií.

⁵² Lòu mé tàn* dé cèrè jomò tuaga nde né teèn, béh nde né mvúár cén faá bó ci né njolo nò kweéh seér. Mò tàn sâ ndeè baá tuagá, bò komó nde gùí né dòu mé yo dé feê komó yuo: yo dé sâ ndeè dé seèn kú ndé cú. Béh bò làn bò, yo dé beèh kweéh seér nde né lòu.

⁵³ Sâ tueé né ye, yo mé nde né kuú hên, ña seér nde áá yo mé kú ndé cú; à né yeé fò, à lòu fò ndé cú.

⁵⁴ Mò yo mé nde né kuú, mé nde né fò, ndeè ña seér áá dé mé kú ndé cú, fò ndé cú, sâ baá jéjég faá bó lé nyagá kwaá naá te mvù Càn nò, ye:

«Cio nyoló yuo áá kèn; yɔɔ́ áá bú!»

⁵⁵ «Cècàgà Cio, terreb yeè sâ baá he?

Cècàgà Cio, njòr yeè sâ baá he wee?»

⁵⁶ Cio yùòm kwaá né mé veèn, te à nde ye nùàr wulá. Veèn yùòm kwaá né mé *sóú te nùàr nde ye ju die ndò.

⁵⁷ Kùsèm Càn, siè ngób! Kènê béh Cio yɔɔ́ áá kèn. Béh Cio yɔɔ́ né mé Fehtoò beèh Yeésò Kristò.

⁵⁸ Belà, mò né mân, sâ bí sòm njí njágá ter, bí té kèkòg dèn, bí mbán ndé lòm yoòr Fehtoò beèh tég, bí né seé seèn cu dɔ́ɔ́n tetoò temá njií. Lòu sam, bí kò gí áá kèn ye, seé mé bí né mé terreb Fehtoò beèh bóó hên nde né bí nòmò kókoó haá.

16

Kàgàlòn si bilí

* **15:52 15:52** Tògò dé kò mé hueh faá tàn nò. **15:54 15:54**
Es. 25:8 **15:55 15:55** Os. 13:14

¹ Mè gwaán cu né njeré déi tueê; né felè kàgàlòn mé bó né bilí, te gam bò Yeésò bò ké Jerusalem doò: bí bó ká kèi cén faá mè lé tueé naá mé bò Yeésò bò te tàbè Galatî no.

² Mé sòndè doón, nuaá mé kwa baá kàgàlòn, bú a, sòm kwá kèb déi yí jomo; mo mè ndeè waà baá ké sâ, te bó lòu bilí só cú.

³ Mo mè ndeè waà baá, te bí balé sòm bò nuaré déi, mè tema njií bó mé njéh ké Jerusalem, mè nyagá kwaá mvù teèn.

⁴ Mo huòm kela né ké toò mé feh mò ndeê, béh bó nde doón.

Bò njií mé Pôl gwaán né bôô

⁵ Mè nde né ké yoòr bìi ndeé. Njèh cén, mè jògò kela nde née Masedínà ye. Ko mè kela ké teèn kelà ndo.

⁶ Mo mè ndeè waà baá ké yoòr bìi, merré déi mè nde né kóbeè cer weh; ko ngweéh cu dùlù nde né mè ké sâ kelá gií wa? Mè kó nyégé ngwéh. Sâ mo mè ndeè baá mé gò beré déi, bí nde né mè teèn gam.

⁷ Mè ye, mo mè kela ké yoòr bìi kènê, sâ mè cèr màgà ndé ngwéh. Ko mè kela logó Masedínà, te mè ndeè wa ye ké yoòr bìi, béh bí cer weh, mo Càn gwaán.

⁸ Mè née ká Efêse ye. Ko *Pàntèkôt ndeè waà baá, sâ ye.

⁹ Lòu sam, Càn haá baá mè ceér ngòr seèn ká teèn tueê; seé né go; bò bònò bò né doó merré den ndo.

¹⁰ Mo Timotê waà baá ké lètenè bìi, bí kè nyégé ká bú bagasé, te yo seèn se lètenè bìi. À faá mè nɔ ɔɔ né seé Fehtoò beèh.

¹¹ Nuaré déi a, té bú sèb. Bí gàm sér bú lòù, te gò seèn kela lè dólê, à wa cuù ká yoòr mò. Mè né bó bò mbeí kela den.

¹² Dé mbeí beèh Apólôs, mè né yeé bú cu dɔɔn toó nyégé, te bó bò mbeí ndeè waà ké yoòr bìi ndɔ. Mé njéh mene, à gwàn ngwéh ké sâ kènê ndeê. Mo lón ndeè nené baá, à nde ye.

Bèh cerê

¹³ Bí dèn làn, bí kwá njí lòm temé yoòr Fehtoò beèh nɔɔn, bí dèn bò fágá-feh bò, bí dèn mé terreɓ ndɔ.

¹⁴ Njii mé bí né ɔɔ dɔɔn, bí gwàn bò mbeí bìi teèn gwaàn.

¹⁵ Bí né gi Setéfánàs mé mbàgà seèn mene kɔɔ, bí né cu kɔɔ ye, te tàbè Akayî bòó mé lé kweéh seér logó naâ temé né bó ndɔ. Jomo sâ bó yila seé, te bó gam bò Yeésò bò. Sâ bò mbeí mò, mè né bí ɓɔn,

¹⁶ bò nùàr faá bò sâ bò, bó bò mbaábɔn, bí kwá ló bó feh dilí nyégé bí ceér kɔɔ.

¹⁷ Setéfánàs mé Fortunátùs bô Àkayíkùs mé waà né hèn, mè né mé vógó-temé felè ɓɔn; bó né ka beè mò faá sòn bìi dɔɔn nɔ.

¹⁸ Temé mò né lè mé bó die, faá temé bìi lé naâ lè mé bó die nɔ. Bí kó nyégé gèh dé mé bí vra nde né bò sâ bò teèn bagasé.

¹⁹ Bòn bòn Yeésò bòn ká te tàbè Asià ye, bíé kéké hí bágá.

Akílâ bô Prisîl bó bòn Yeésò bòn mé bilí yeé ké gwò bòn ye, bíé kéké hí mé yilí Yeésò ndò.

²⁰ Bòn mbeí beèh mé né gí ká kwarè mò dón ye, bíé kéké hí bágá. Bí bíé kú lètenè bìi mé temé cén mene dón.

²¹ Dé hên mè nyagá lom né mé be mò jégé, ye: Pól né hí bieé o.

²² Nuaá mé Fehtoò beèh gwàn ngwéh dón, bú a, sísíbi! Maranàtà!* Fehtoò beèh, ndê!

²³ Húóm-temé Fehtoò beèh Yeésò a, ká sié gí hí beè.

²⁴ Temé mò dón né gí ké yoòr bìi mé yilí Yeésò Kristò.

16:19 16:19 Seé b. 18:2 * **16:22 16:22** Maranàtà mé ju hebreèh ye: Fehtoò beèh, ndê!

Mvù Ngòṇ Feê
Mambilla NT (Cameroon-Le Nouveau Testament en
mambila)

copyright © 2001 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Cameroon Mambila

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-13

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 26 Jul 2025 from source files
dated 13 May 2025

f0e8e7ba-c2cf-57f7-9a60-8ff0e792e158